İŞKUR

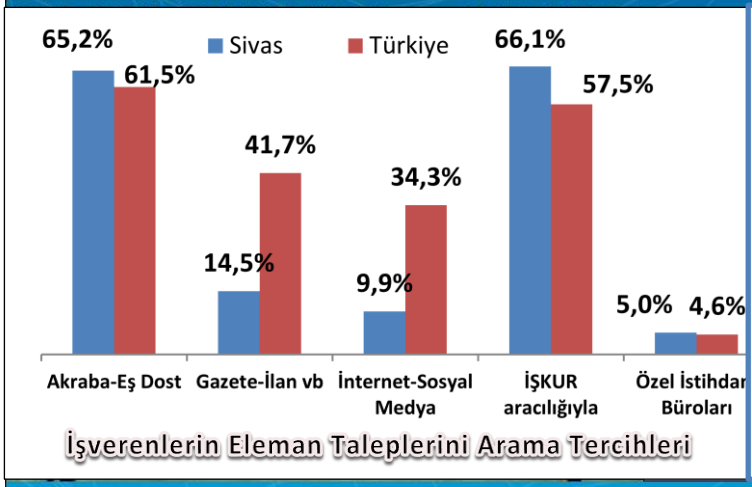

İşverenlerin Eleman Taleplerini Arama Tercihleri

2015

SİVAS

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SİVAS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZAR

Raporu Hazırlayan

Yusuf AKTAŞ-*İstatistikçi*

SUNUŞ

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir.

Bu noktadan hareketle Çalışma ve İş Kurumu Sivas İl Müdürlüğümüzce İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2015 yılı Mart-Nisan aylarında, İlimizde 1182 işyeri tespit edilmiş ve 925 işyerine ulaşılmıştır.

İl düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir. Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2015 yılı "Sivas İşgücü Piyasası Araştırma Raporu" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır.

Bu vesileyle Sivas İşgücü Piyasası Araştırma Raporu çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Nurettin KÖKSAL

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
TABLO LİSTESİ iv
ŞEKİL LİSTESİ vi
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ 8
İşgücü Piyasasını Etkileyen Unsurlar 8
İŞKUR Göstergeleri 8
İşgücü Piyasası Talep Araştırması Sonuçları 9
GİRİŞ 14
BİRİNCİ BÖLÜM 16
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 16
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 16
İŞKUR GÖSTERGELERİ 19
KAYITLI İŞSİZ 19
AÇIK İŞLER 20
İŞE YERLEŞTİRMELER 22
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 23
Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran 24
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 24
İKİNCİ BÖLÜM 26
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 26
AMAÇ VE YÖNTEM 26
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 28
SONUÇ 84
KAYNAKÇA 85
EKLER 86
Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 86
Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 93
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 95
Ek 4- Ek Tablolar 103
EK:5 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri 104

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 16
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı 20
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 21
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı 23
Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*) 24
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*) 24
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*) 25
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı 28
Tablo 9: Sivas da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 29
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 32
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler 34
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları 34
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar 35
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 36
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 37
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler . 38
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı 39
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler .. 39
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı 42
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları 44
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları 46
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 47
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 48
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 49
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 50
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 51
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 52
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 53
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları 54
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları 54
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 55
Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 55

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 56
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 56
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı..... 57
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre.. 58
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 61
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 62
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 62
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 63
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 63
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 64
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 64
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 65
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 66
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı 67
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler 69
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 73
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 74
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 75
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 76
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 77
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 79
Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları 80
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 80
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek 81
Tablo 57: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler 82
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 83
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 83
Tablo 60 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 105

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 17
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı 19
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş 21
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme 22
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 30
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı 31
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar 33
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları 40
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı 41
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı 41
Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri 43
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları 45
Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı 47
Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı 51
Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi 60
Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 65
Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı 68
Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 69
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 70
Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 72
Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 75
Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 77
Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri . 78

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

Sivas ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İşgücü Piyasasını Etkileyen Unsurlar

İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir. Dolayısıyla İl düzeyinde işgücü piyasasının araştırılmasında bu faktörlerin incelenmesi önem arz etmektedir. Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir.

Genel itibariyle 2008-2013 döneminde işgücüne katılma oranı 9,2 puanlık artış, istihdam oranı 8,5 puanlık artış gerçekleşmiş işsizlik oranında ise 0,7 puanlık azalış gerçekleşmiştir. Bu durum Sivas İli işgücü piyasasında dâhil olan her işgücünün istihdam edilmediğini, işgücünün bir kısmının ise işsiz olarak işgücü piyasasına dâhil olduğunu göstermektedir.

İŞKUR Göstergeleri

Yıllar itibariyle İŞKUR'a kayıtlı erkek ve kadın işsiz sayılarında artışlar gerçekleşmiştir. Diğer bir ifadeyle işsizlerin İŞKUR aracılığıyla iş bulma beklentisi yıllar itibariyle sürekli artış göstermiştir. Ancak kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında büro memuru, sekreter, satış danışmanı, ön muhasebeci, şoför-yük taşıma, kamyonet şoförü ve aşçı yardımcısı mesleklerinin olması İŞKUR aracılığıyla iş arayana beyaz ve mavi yaka eğitimli işsiz kitlenin azlığını da göstermektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme sayılarındaki artış ve bu göstergelerde yer alan mesleklere baktığımızda, Beden İşçisi (Temizlik), Temizlik Görevlisi ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde özellikle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki taşeron işyerlerinin işçilerini İŞKUR aracılığıyla almak zorunluluğu yatmaktadır. Makineci(Dikiş), Şoför- Yük Taşıma, İç Giyim Konfeksiyon Makineci, Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerindeki işe yerleştirmeler ise il işgücü piyasası ile örtüşmektedir.

Yıllar itibariyle İŞKUR aktif işgücü programlarının omurgasını Toplum Yararına Programları oluşturmaktadır. İstihdam garantili işgücü yetiştirme programlarının etkinliği giderek azalırken, işbaşı eğitim programlarının etkinliği artmaktadır.

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle işsizlik ödeneğine başvuranların artmasına neden olmuştur.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması Sonuçları

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır.

İşyerleri ve Çalışan Bilgileri

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Sivas İlinde 925 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır.

Sivas ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İnşaat (yüzde 23,5) ile İmalat (yüzde 16,6) sektörleri takip etmektedir.

Sivas ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 30 bin 290 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 81,9'u erkek, yüzde 18,1'i kadındır. Sivas da en fazla çalışan İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve inşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 74,6'sı bu sektörlerdedir.

Sivas ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 33'tür.Ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Elektrik, Gaz ve Buhar Dağıtımı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir.

Sivas ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yarısından fazlası 10 yıl ve daha uzun süredir faaliyet gösteren işyerleridir. 5-9 yaş grubundaki işyerlerinin sayısı İl işgücü piyasasında en yüksek seviyededir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Nitelik Gerektirmeyen mesleklerdedir. Çalışanların yüzde 18,9'u bu meslek grubundadır. Bu oranı yüzde 18,8 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, yüzde 17,7 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar ve yüzde 16,2 ile Hizmet ve Satış Elamanları meslek grubunda çalışanlar takip etmektedir.

Sivas ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Temizlik Görevlisi mesleği görülmektedir. Bununla birlikte ildeki tekstil fabrikalarının ağırlığı Makineci(Dikiş) mesleğindeki çalışan sayılarının yüksekliğinde etkin olduğu gibi imalat sektöründeki işyerlerinin ildeki ağırlığı ise Beden İşçisi(Genel) mesleğinin etkinliğini ön plana çıkartmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş olan işyerlerinin oranı Sivas ilinde yüzde 74'1'dir. İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörleridir. İŞKUR hizmetinden faydalanmayan sektör bulunmamaktadır.

Sivas ilinde işyerlerinin yüzde 6,9'u part-time çalışana sahiptir. Sivas'ta araştırma kapsamına giren 16 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 13 sektör bulunmaktadır. Part-time çalışanın en fazla olduğu sektörler ise Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir. Sivas ilinde çalışanların yüzde 8,4'ü part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Sivas ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 15,9'u vardiyalı çalışma yapmaktadır. Sivas ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektör yüzde 44,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörüdür. Bu sektörü ikinci sırada yer alan Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü üçüncü sırada ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü takip etmektedir.

Sivas ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 5,3'ü ihracat yapmaktadır. İlde 6 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 13,8'i ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. En fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 22,1 ile İmalat sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 20 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı, üçüncü sırada ise yüzde 3,6 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü yer almaktadır.

Sivas ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 80 ile en fazla işveren danışmanlığı hizmetinden yararlanmışlardır. Bunu sırasıyla yüzde 69,2 ile eleman talebi, yüzde 25,6 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 9 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 1,6 ile kurs hizmetleri takip etmiştir. Kısa çalışma ödeneği ve çalışanlara yönelik hizmet talepleri yüzde 0,1'dir.

Açık iş ve Açık İş Oranı

Sivas ilindeki işyerlerinin yüzde 15,7'si açık işi olduğunu belirtmiştir. Sivas ilinde 145 işyerinde toplam 521 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Sivas ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 37,3 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 34,1 ile İmalat sektörü, üçüncü olarak yüzde 8,6 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla İnşaat, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemiştir.

Sivas ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 ile Türkiye geneli açık iş oranı ile aynı değerdedir. Sivas'ta sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 3,4 ile Bilgi ve İletişim ve Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerindedir. Bunu yüzde 3,0 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, yüzde 2,4 ile İmalat sektörü ve yüzde 1,8 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Bu dört sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır.

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Sanatkârlar ve İlgili işlerde Çalışanlar Meslekler meslek grubundadır. İkinci sırada Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu üçüncü sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır. Açık işlerde ilk üç sırada Beden İşçisi(Genel), Mermer işçisi ve Reyon Görevlisi meslekleri yer almaktadır.

Sivas İlinde arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR yer alırken bunu sırasıyla Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb. İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir.

Sivas ilinde İŞKUR'u oransal olarak en fazla nitelik gerektirmeyen meslekler, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları ve sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda olanlar için kullanmaktadırlar. Sivas'ta açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 20-24 yaştaki firmalar yer almaktadır.

Hem Türkiye genelinde hem de Sivas'ta Arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha yüksektir. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha uzun sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Sivas'ta 521 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışmasına Uyum, Satış ve Pazarlama, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme(Analitik Beceri), Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, gelmektedir. Yabancı Dil Becerisi Sivas ilindeki hiçbir açık işte tercih edilmemiştir. Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuştur.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 64,1'inin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir.

Sivas ilinde açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, genel lise ve lise altı şeklinde yer almaktadır. Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde Toptan ve perakende ticaret, İmalat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, İnşaat, Madencilik ve taş ocakçılığı, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Bilgi ve iletişim sektörlerinde genel lise eğitim düzeyi, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Eğitim sektöründe ise lisans eğitim düzeyi, Ulaştırma ve depolama sektöründe ise lise altı eğitim düzeyi talep edilmektedir. Sivas'ta tüm eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, Genel Lise eğitim almış ve eğitim düzeyin fark etmeyeceği eleman talebi ağırlıklı olarak 90+ günde temin edilebilmektedir.

Sivas ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Temininde güçlük çekilen meslekler

Sivas ilindeki işyerlerinin yüzde 31,1'i eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Sivas ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İmalat ve İnşaat sektörleri izlemektedir.

Mermer işçisi, gaz altı kaynakçısı, kasiyer, aşçı, temizlik görevlisi, makineci(dikiş), satış danışmanı, reyon görevlisi, engelli bakım elemanı ve hemşire meslekleri Sivas işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, Bu meslekte iş başvurusu yapılmaması, Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi, Önerilen Ücretin Az Bulunması, Vardiyalı Çalışma Olması şeklinde sıralanmaktadır.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir. İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Bu Meslekte İşe Başvurulmaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmiştir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Bu Meslekte İşe Başvurulmaması gelmiştir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir. Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir.

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,3'tür. Sivas'ta vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,2 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 2,7, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 6,3 oranında istihdam artışı beklenmektedir.

Net istihdam değişim oranı en fazla olan sektörler yüzde 12,6 ile Mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler, yüzde 10,2 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve yüzde 9,4 ile inşaat sektörleridir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yine sıralamanın değişmediği ve yüzde 7,6 oranında sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanların ilk sırada olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu için ise yüzde 4,4 ve nitelik gerektirmeyen meslekler yüzde 4,3 oranında ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

Toplam 184 farklı meslekte bin 523 kişilik istihdam artışı beklenirken, 36 farklı meslekte de 235 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler vardiyalı çalışma yapan ve vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerine göre değişiklik göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ve part-time çalışma yapılan işyerlerinde net istihdam değişimi olmamıştır.

Araştırma kapsamına giren Sivas'taki işyerlerinin yaklaşık yüzde 41,6'sının geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Sivas'ta işyerlerinin yaklaşık yüzde 36,8'i istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Sivas ilinde her beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 1,9'u istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Sivas'taki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Sivas'ta en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 33,3 ile Bilgi ve İletişim sektörü iken en çok azalış Eğitim sektöründe yüzde 11,1 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinden derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir ve hatta hiçbir değişiklik olmayacağı yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Sivas ilinde her beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2'si istihdamlarında azalış beklentisi içindedir.

GİRİŞ

Sivas ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Sivas ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Sivas işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR72** olarak sınıflandırılan iller Kayseri, Sivas ve Yozgat'tır.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Sivas ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Sivas iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Sivas ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[1]

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	40,5	10,7	36,2
2009	39	13,2	33,9
2010	42,2	13,6	36,5
2011	48,8	9,9	44
2012	50,5	7,8	46,6
2013	49,7	10	44,7

Kaynak: TÜİK

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

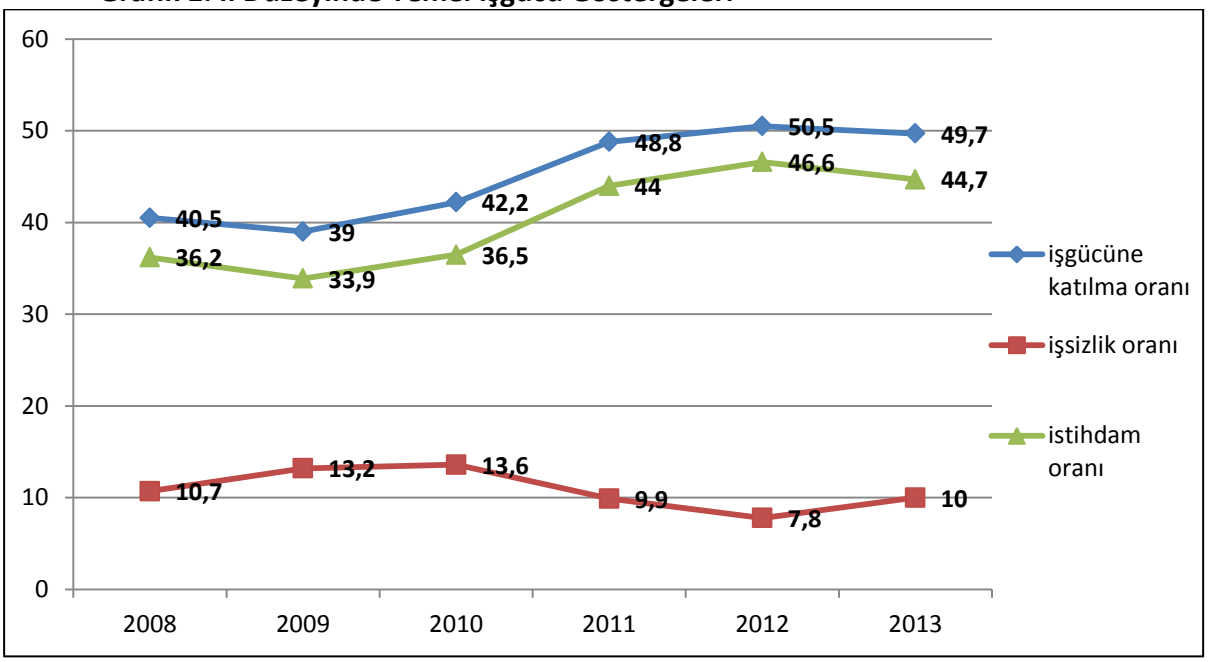

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranında 2009 yılında meydana gelen 1,5 puanlık düşüş yerini 2010-2012 yılları arasında artışa bırakmış 2013 yılında ise bir önceki yıla göre tekrar bir düşme eğilimi gözlemlenmiştir. Genel itibariyle 2008-2013 döneminde işgücüne katılma oranı 9,2 puanlık artış gerçekleşmiştir. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun genel olarak arttığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2009 yıllarında düşüş yönünde bir seyir izlerken, 2009 sonrasındaki yıllarda sürekli olarak artış eğilimi göstermektedir. Söz konusu oran 2010-2011 döneminde 7,5 puanlık bir artışla en yüksek artışı göstermiştir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır. Birinci durumda istihdam sayısı sabit iken çalışabilir yaştaki kişi sayısının azalması, ikinci durumda ise çalışabilir yaştaki kişi sayısı sabit iken istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişmesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım göstermesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı bazı yıllarda, bir önceki yıla göre azalış gösterse de genel eğilim işsizlik oranının azalışı yönündedir İl işsizlik oranı en düşük seviyesine 2012 yılında ulaşmıştır. Bu yılda ildeki istihdam edilenlerin sayısı artmış dolayısıyla işsiz sayısı azalmış ve işsizlik oranı da azalmıştır. 2008-2013 döneminde işsizlik oranında en yüksek düşüş 2011 yılında gerçekleşmiştir. 2009 yılında görülen ekonomik krizin etkisiyle işsiz oranında %2,9 artış gerçekleşmiştir. Ekonomik krizin etkileri artarak 2010 yılında daha fazla kendini hissettirmiş ve son 5 yıllık periyotta işsizlik oranına tavan yaptırmıştır. 2011 yılı ile tekrar düşüşe geçen işsizlik oranı 2012 yılında son 5 yıllık periyotta en düşük seviyeyi görmüştür. 2013 yılında meydana gelen ülke içi nedenlerden dolayı tekrar yükselişe geçmiştir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Sivas ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

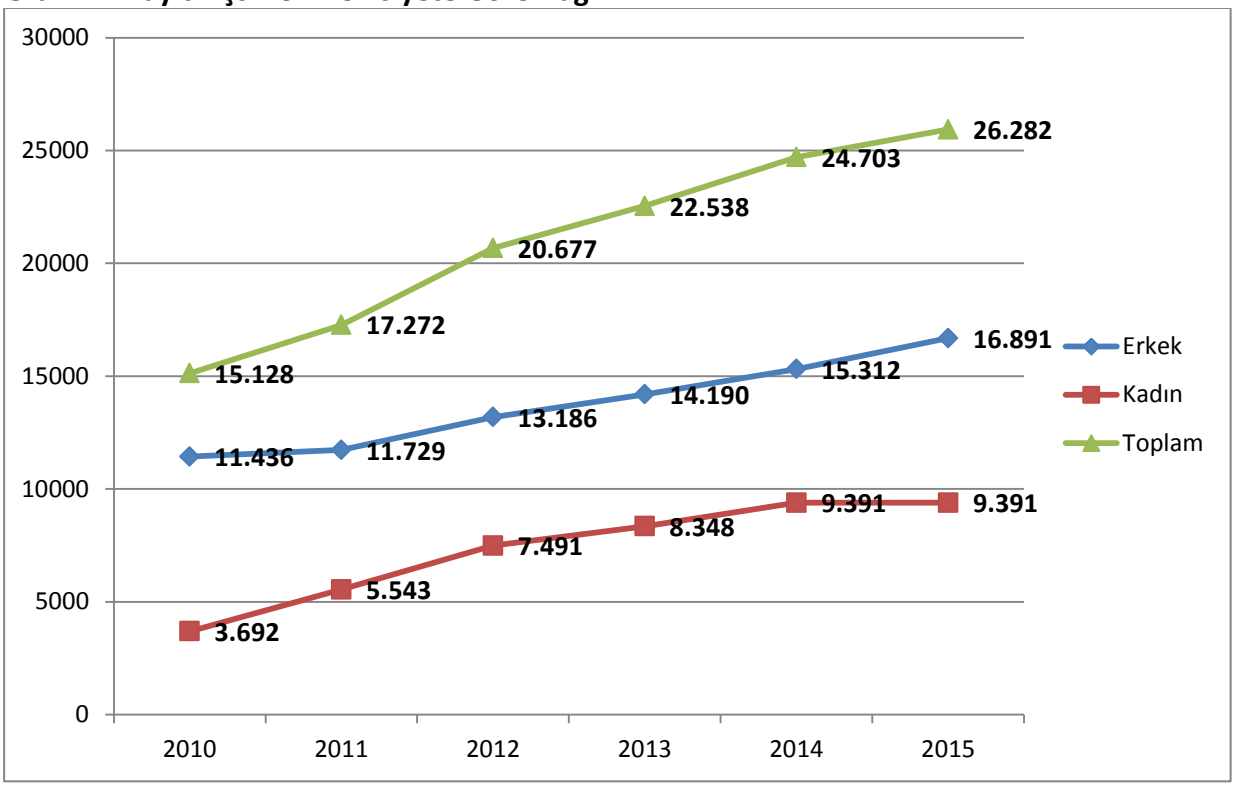

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Sivas ilinde 15 bin 128 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı 26 bin 282'ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısı 2010 yılında 11 bin 436 iken bu sayı artarak 2015 yılında 16 bin 891 kişiye çıkmıştır. Kadınlarda ise 2010 yılında 3 bin 692 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık iki buçuk kat artarak 9 bin 391 kişiye çıkmıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü

piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir. Ancak bu durum kadınların işsiz olarak işgücü piyasasına dâhil olmasına ve il işsizlik oranlarının artmasına neden olmuştur.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	5420
Temizlik Görevlisi	1807
Büro Memuru (Genel)	1499
Sekreter	783
Satış Danışmanı	726
Ön Muhasebeci	507
Şoför-Yük Taşıma	450
Kamyonet Şoförü	428
Aşçı Yardımcısı	380
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	374
Beden İşçisi (Temizlik)	363
Diğer	13.545
Toplam	26.282

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 26.282'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında büro memuru, sekreter, satış danışmanı, ön muhasebeci, şoför-yük taşıma, kamyonet şoförü ve aşçı yardımcısı mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin toplam işsiz sayısı içerisindeki oranı yüzde 28,8'dir. Diğer bir ifadeyle İlde İŞKUR aracılığıyla iş arayan her 4 işsizden biri nitelik gerektirmeyen mesleklerde iş aramaktadır. Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 2 bin 137 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 11 bin 549 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 6 bin 138 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. 2008-2014 Yıllarında İŞKUR

aracılığıyla doldurulmaya çalışılan açık iş sayısında olağanüstü artış gerçekleşmiştir. Bu yüksek artış oranlarının gerçekleşmesinde İŞKUR'un aktif işgücü politikası kapsamında uyguladığı TYP, Meslek edindirme kursları, staj programları etkendir. Bununla beraber İş ve Meslek Danışmanlığı Hizmetlerinin hayata geçirilmesi, yılda en az iki defa uygulanan işgücü piyasası araştırmalarının etkinliği de göz ardı edilemez. İŞKUR açık iş sayılarının artışında en büyük etken ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki taşeron işyerlerinin işçilerinin işe alım süreçlerini İŞKUR aracılığıyla gerçekleştirmesi zorunluluğu yatmaktadır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

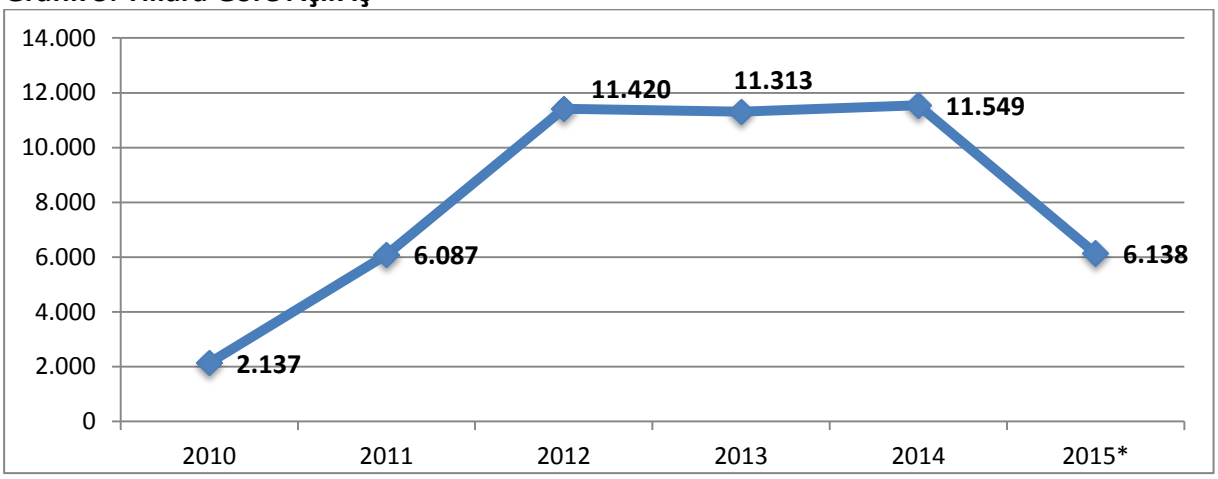

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi almış, bu meslekleri sırasıyla Güvenlik Görevlisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Elektrik Teknisyeni, Makineci(Dikiş) izlemiştir.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Beden İşçisi (Genel)	1397
Temizlik Görevlisi	441
Güvenlik Görevlisi	312
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	218
Elektrik Teknisyeni	216
Makineci (Dikiş)	212
Şoför-Yük Taşıma	161
Büro İşçisi	138
Satış Danışmanı	137
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	118
Beden İşçisi (İnşaat)	106
Diğer	2682
Toplam	**6138**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞKUR açık işlerde Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinin ilk üç sırayı almasında temel neden 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki taşeron işyerlerinin işçilerinin işe alım süreçlerini İŞKUR aracılığıyla gerçekleştirme zorunluluğudur. Yine 2012 yılı özel ve kamu sektördeki işyerlerine ait çağrı merkezlerinin il piyasasına dâhil olması ile İŞKUR açık işlere ait mesleklerde Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği yönünde kısmen değişiklik olmuştur.

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında bin 355 olan işe yerleştirme sayısı üç kattan fazla artarak 2012 yılında 6 bin 863'e çıkmıştır. 2013 yılında ise bir düşüşle 4 bin 411'e düştüğü görülmektedir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 3 bin 759 olarak gerçekleşmiş olup yıl sonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; kayıtlı işsiz ve açık işlerde olduğu gibi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki taşeron işyerlerinin işçilerinin işe alım süreçlerini İŞKUR aracılığıyla gerçekleştirme zorunluluğu yatmaktadır. Tabiki bu sürece İŞKUR'un bilinirliğinin artması ve İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetleri ve işgücü piyasası araştırmalarının katkısı da yer almaktadır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

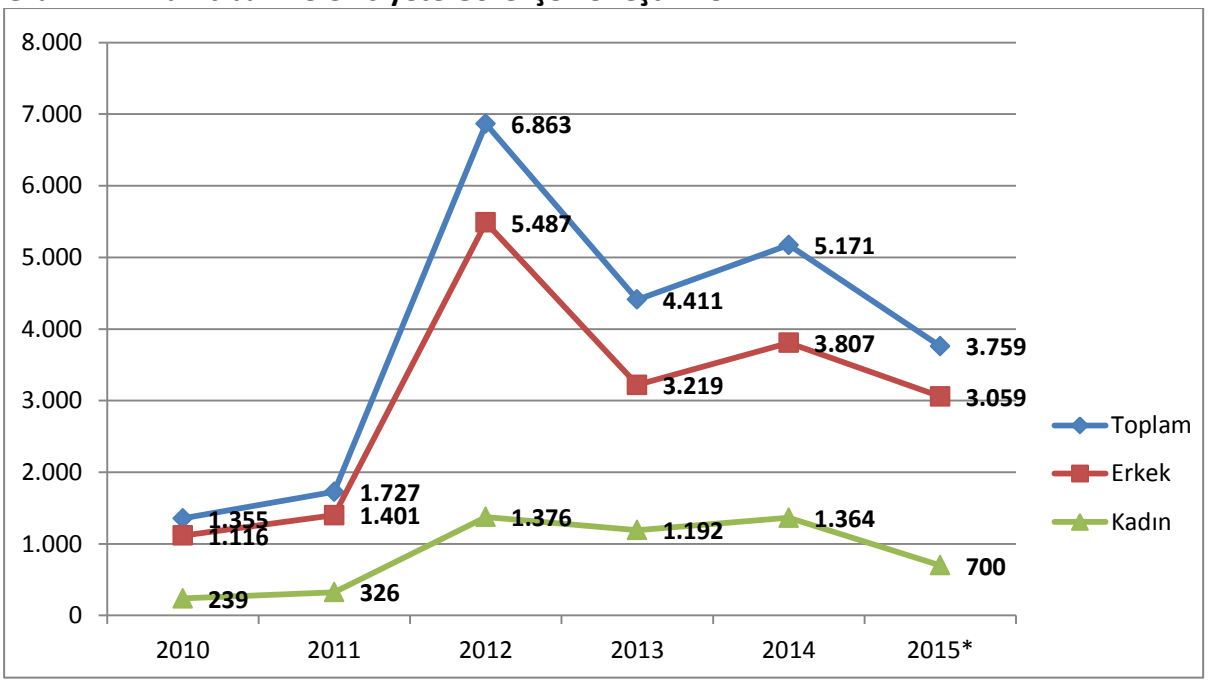

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Temizlik) ve Temizlik Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Güvenlik Görevlisi, Elektrik Teknisyeni, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Makineci(Dikiş), Şoför-Yük Taşıma meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, Beden İşçisi (Temizlik), Temizlik Görevlisi ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde özellikle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki taşeron işyerlerinin işçilerinin işe alım süreçlerini İŞKUR aracılığıyla gerçekleştirme zorunluluğu yatmaktadır. Makineci(Dikiş), Şoför- Yük Taşıma, İç Giyim Konfeksiyon Makineci, Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerindeki işe yerleştirmeler ise il işgücü piyasası ile örtüşmektedir. Dolayısıyla İŞKUR'un il işgücü piyasası ile örtüşen bu mesleklerde gerçekleştirdiği işe yerleştirmeler esasta değer kazandırmaktadır.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	765
Temizlik Görevlisi	435
Güvenlik Görevlisi	379
Elektrik Teknisyeni	207
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	149
Makineci (Dikiş)	146
Şoför-Yük Taşıma	144
Beden İşçisi (İnşaat)	100
Büro İşçisi	96
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	68
Dokuma Konfeksiyon Makineci	60
Diğer	1210
Toplam	**3759**

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 220 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 1.591 kişi katılmıştır. Mesleki eğitim kurslarında ise 36 adet kurs düzenlenmiş olup 856 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 5 bin 988 kişi programdan yararlanmıştır. İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın

sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 180 İEP düzenlenmiş olup 635 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynama amacına yönelik olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu amaca uygun olarak İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına uygun olarak Yıllık İşgücü Eğitim Planı hazırlanmalı ve yıl içerisinde bu plan uygun olarak aktif işgücü yetiştirme gerçekleştirilmeli ve plan dışına çıkılmamalıdır. Aksi takdirde kamu kaynakları israf edileceği gibi il işgücü piyasasında istihdam edilebilirlik yapısı da olumsuz etkilenecektir.

Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	36	856	180	635	4	100	220	1.591	111	5.988
2014	62	1.397	93	575	8	202	163	2.174	138	4.491
2013	52	1.454	148	1.008	12	314	212	2.776	214	5.635
2012	57	1.178	84	388	15	328	156	1.894	132	3.433
2011	65	1.440	39	76	8	180	112	1.696	4	376
2010	32	796	13	48	0	0	45	844	22	313

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Sivas ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 3 bin 737 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 1.344'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2015*	3.737	1.344
2014	4.991	2.711
2013	4.273	2.625
2012	3.307	2.228
2011	2.081	1.682
2010	2.014	1.543

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısındaki artışların nedenleri daha net anlaşılmaktadır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	287
Temizlik Görevlisi	83
Şoför-Yük Taşıma	47
Büro Memuru (Genel)	34
Kamyonet Şoförü	30
Ağır Kamyon Şoförü	27
Ön Muhasebeci	26
Aşçı	23
Satış Danışmanı	23
Aşçı Yardımcısı	17
Diğer	747
Toplam	1.344

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İşsizlik sigortasından yararlanan iş tecrübesine sahip işsizlerin iş hayatına tekrar kazandırılması ilk kez iş arayanlara göre daha kolaydır. Bu nedenle İŞKUR İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetlerinin kısa vadede danışmanlık hizmeti vermesi gereken hedef grup işsizlik maaşı alanlar olmalıdır. Diğer bir ifadeyle asgari 6 ay işsizlik maaşından yararlanan ve listeleri İŞKUR'da mevcut olan işsizlerin azami 6 ay içerisinde işe yerleştirmeleri önem arz etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [2] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Sivas ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Sivas ilinde 925 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 30 bin 290 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Sivas ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 925 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden 16 tanesinde işyeri bulunmaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe işyeri bulunmamaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+	%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	266	28,8%
İnşaat	217	23,5%
İmalat	154	16,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	52	5,6%
Ulaştırma ve depolama	48	5,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	38	4,1%
Eğitim	36	3,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	28	3,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	25	2,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	22	2,4%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	18	1,9%
Bilgi ve iletişim	9	1,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	6	0,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	0,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0,1%
Genel Toplam	**925**	**100 %**

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İnşaat (yüzde 23,5) ile İmalat (yüzde

16,6) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 68,9'unu oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Sivas ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Sivas da üçüncü sıradadır.

Sivas ilinde en az işyeri Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründedir. Yukarıda belirtildiği üzere Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise işyeri bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

Sivas ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 30 bin 290 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 81,9'u erkek, yüzde 18,1'i kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Sivas da kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür.

Tablo 9: Sivas da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	6069	1303	7372
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	5003	1211	6213
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4289	1267	5556
İnşaat	3333	140	3474
Madencilik ve taş ocakçılığı	1801	31	1832
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1211	226	1437
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	388	644	1032
Eğitim	617	382	999
Ulaştırma ve depolama	641	57	698
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	596	42	638
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	277	40	317
Diğer hizmet faaliyetleri	222	52	274
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	187	17	204
Bilgi ve iletişim	93	47	140
Finans ve sigorta faaliyetleri	75	19	94
Gayrimenkul faaliyetleri	11	0	11
Genel Toplam	24.813	5.478	30.290

Kaynak: İPA 2015

Sivas da en fazla çalışan İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve inşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 74,6'sı bu sektörlerdedir. Bu dört sektördeki işyeri sayıları ile çalışan sayıları oransal olarak kısmen paralellik göstermektedir. Hem erkeklerde hem de kadınlarda en çok çalışılan imalat sektörlerindedir. Çalışan sayısına göre ikinci sırada en çok çalışan sayısı erkeklerde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe iken kadınlarda ise İdari ve destek Hizmet Faaliyetleri sektöründedir. Sektörlerin neredeyse tamamına yakının da erkek çalışanların ağırlığı gözlemlenirken bu durum İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe değişiklik göstererek kadın ağılığını ön plana çıkarmaktadır. Yine Eğitim, Bilgi İletişim ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan oranları erkek çalışan oranlarına yakın değerlerdedir. Bu durum Türkiye genelinde de benzerlik göstermektedir.

En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile kısmen bağlantılıdır. İşyeri sayısı az olan sektörlerin bazılarında çalışan sayısı da azdır. Ancak bu durum Mesleki ve Teknik Hizmet Faaliyetleri sektöründe bozulmaktadır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

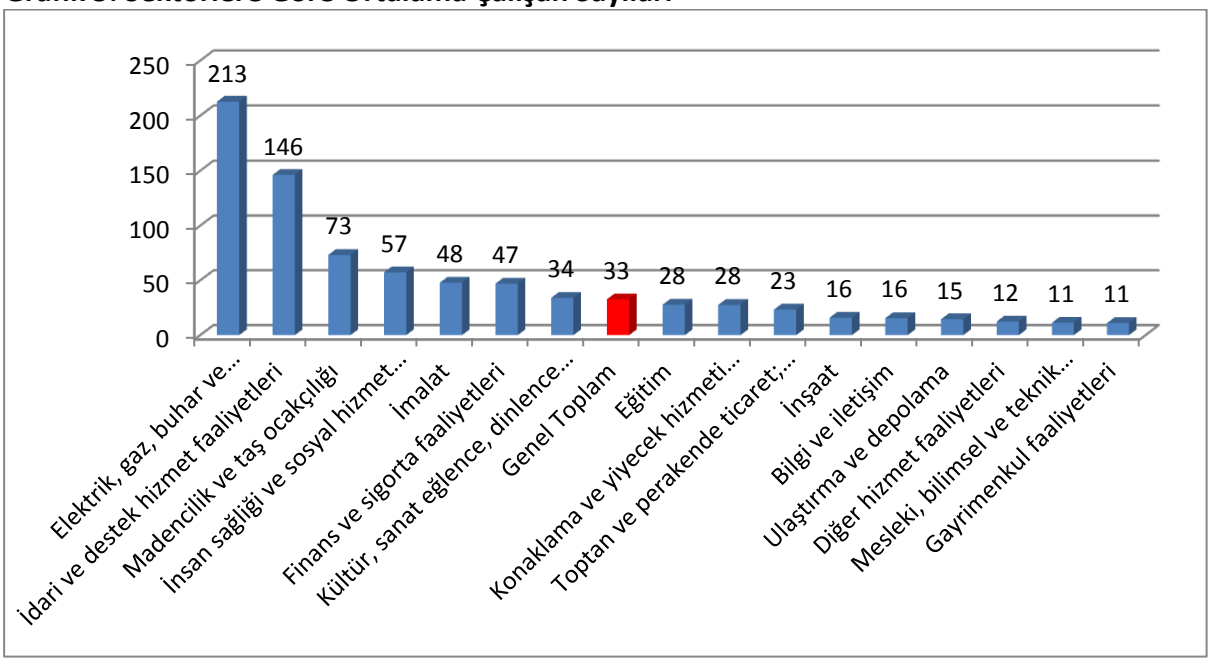

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 33'tür. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Sivas'taki işyerleri Türkiye geneline göre benzer ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Sivas da ise bu üç sektörden sadece imalat sektörü ortalamanın üstendedir. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı ve Sivas ilindeki ortalama çalışan sayısına yakın değerdedir. Sivas da ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Elektrik, Gaz ve Buhar Dağıtımı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir.

Sivas ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık yarısından fazlası 10 yıl ve daha uzun süredir faaliyet gösteren işyerleridir. 5-9 yaş grubundaki işyerlerinin sayısı İl işgücü piyasasında en yüksek seviyededir. 9 yaşından sonra ildeki işyeri sayısı artış ve azalışlı bir eğilim gösterse de genel olarak azalmaktadır.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

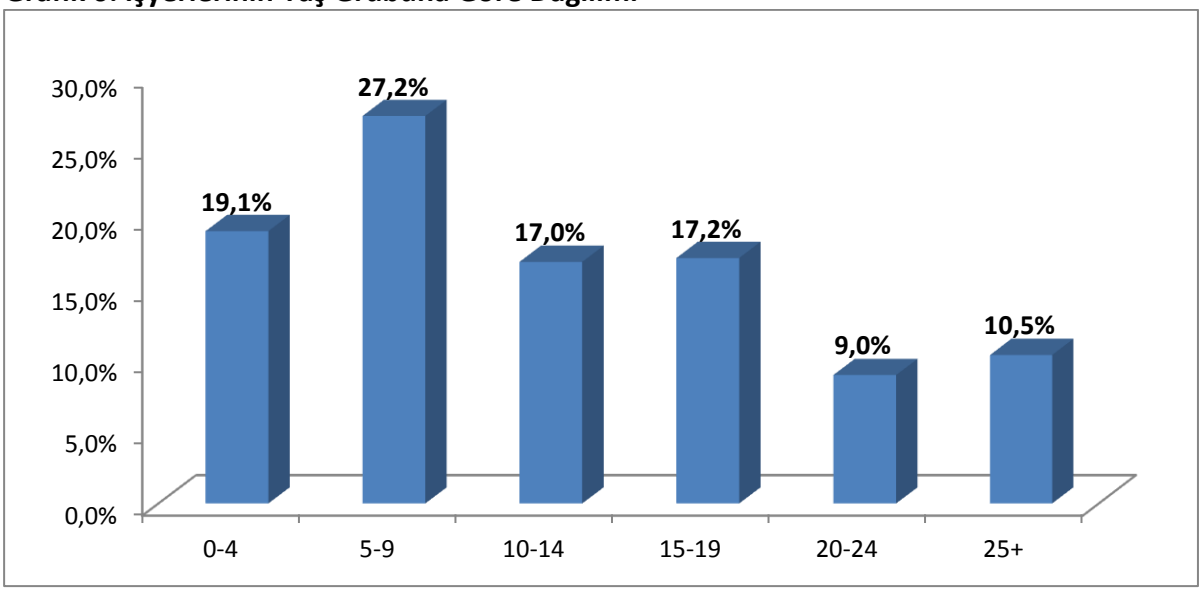

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Sivas ilindeki işyerlerinin yaş grupları kısmen benzerlik göstermektedir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Nitelik Gerektirmeyen mesleklerdedir. Çalışanların yüzde 18,9'u bu meslek grubundadır. Bu oranı yüzde 18,8 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, yüzde 17,7 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar ve yüzde 16,2 ile Hizmet ve Satış Elamanları meslek grubunda çalışanlar takip etmektedir. Bu dört meslek grubunda çalışanların oranı tüm çalışanlar içinde ki oranı yüzde 71,7'dir. Diğer bir ifadeyle ildeki çalışan her 4 kişinden 3'ü bu dört meslek grubundaki mesleklere sahiptirler. İmalat sektöründe

yer alan tekstil fabrikalarının ağırlığı Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubundaki çalışanlarda etkinliğini hissettirmektedir. Yine imalat sektörünün ağırlığı Nitelik Gerektirmeyen meslek grubu ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundaki mesleklerde çalışanların ağırlıklı olarak yer almasına sebep olmuştur. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundaki mesleklere sahip çalışan sayılarının yoğunluğunda yine Toptan ve Perakende Ticaret Sektörünün işyeri bazındaki ağırlığından kaynaklanmaktadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Meslek Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4613	1125	5738
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	4977	730	5708
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5088	268	5356
Hizmet Ve Satış Elemanları	3752	1165	4918
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1629	1152	2781
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2481	232	2713
Profesyonel Meslek Mensupları	1583	731	2314
Yöneticiler	581	75	656
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	108	0	108
Genel Toplam	24813	5478	30290

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde çalışanların yüzde 18,9'u Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Sivas ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye geneline oldukça yakındır. Sivas da erkeklerin yüzde 18,6'i, kadınların ise 20,5'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir.

Sivas da erkekler en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Meslek Mensupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Hizmet ve Satış Elemanları, Büro Hizmetlerinde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Sivas ilinde hiçbir meslek grubunda çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla değildir. Bu durum Türkiye genelinde benzerlik göstermektedir. Sivas ilinde erkek çalışan sayılarının Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubundaki mesleklerdeki ağırlığı diğer meslek grubundaki mesleklere göre daha azdır. Diğer bir ifadeyle kadın çalışanlar bu meslek gruplarında etkinliğini hissettirmektedir. Meslek grubundaki erkek ve kadın

çalışan sayılarının üstünlüğü Türkiye geneli paralellik göstermektedir. Diğer bir ifadeyle il meslek gruplarındaki çalışan sayıları Türkiye geneli meslek grubundaki çalışanların belirli bir ölçekte fotoğrafını resmetmektedir.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

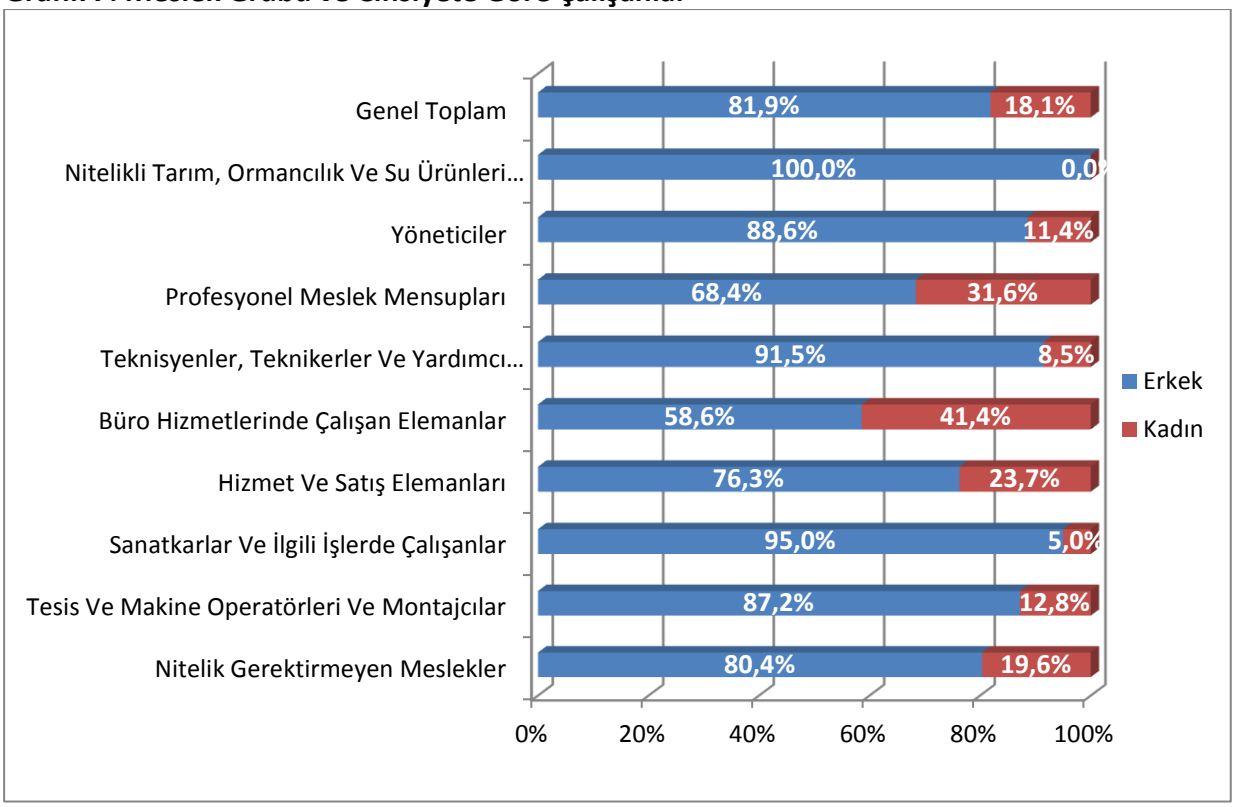

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Temizlik Görevlisi mesleği görülmektedir. Bu mesleğin ilk sırada yer almasında İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetindeki 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun kapsamında yapılan temizlik görevlisi mesleğindeki hizmet alım işlerinin etkinliğinden ve her işyerinin neredeyse olmazsa olmaz bir meslek olmasından kaynaklanmaktadır. Yine son yıllarda aktif olarak il işgücü piyasasında yer alan çağrı merkezi hizmeti veren işyerlerinin sayısındaki artış ildeki çalışanlara ait meslek tablosundaki meslekte çalışan sayılarının şekillenmesinde etkin olmuştur. Bununla birlikte ildeki tekstil fabrikalarının ağırlığı Makineci(Dikiş) mesleğindeki çalışan sayılarının yüksekliğinde etkin olduğu gibi imalat sektöründeki işyerlerinin etkinliği ise Beden İşçisi(Genel) mesleğinin etkinliğini ön plana çıkartmaktadır. En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Toplam
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Şoför-Yük Taşıma	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Kasiyer	Makineci (Dikiş)
Ağır Kamyon Şoförü	Büro Memuru (Genel)	Reyon Görevlisi
Reyon Görevlisi	Sekreter	Büro Memuru (Genel)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Ön Muhasebeci	Garson (Servis Elemanı)
Pazarlamacı	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Şoför-Yük Taşıma
Depo Hamalı	Reyon Görevlisi	Ön Muhasebeci
Kamyonet Şoförü	Hemşire	Ağır Kamyon Şoförü

Kaynak: İPA 2015

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Sivas ilinde yüzde 74'1'dir. Sivas Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Sivas'taki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her üç işyerinden ikisine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
Toptan ve perakende ticaret	78,1%	30,3%
İnşaat	60,5%	19,2%
İmalat	82,8%	18,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	84,6%	6,4%
Ulaştırma ve depolama	66,7%	4,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	80,5%	4,5%
Eğitim	72,2%	3,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	78,6%	3,2%
Madencilik ve taş ocakçılığı	72,0%	2,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	77,3%	2,5%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	66,7%	1,8%
Bilgi ve iletişim	66,7%	0,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	80,0%	0,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	0,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	0,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	100,0%	0,1%
Genel Toplam	**74,1%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 30,4'ü Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe, yüzde 19,1'i İnşaat sektöründe, yüzde 18,7'si ise İmalat sektöründe yer almaktadır. Diğer bir ifadeyle İŞKUR hizmetlerinden yararlanan her 3 işyerinden 2'si bu üç sektörde yer almaktadır.

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, İmalat ve İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri sektörleridir. İŞKUR hizmetinden faydalanmayan sektör bulunmamaktadır. Gayrimenkul Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinde faydalanma oranları düşüktür. Bu durumun temel nedeni bu sektörlerdeki işyeri sayılarının azlığıdır. Elektrik, gaz buhar dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Ancak burada dikkat edilecek husus yine bu işyerlerindeki işyeri sayısının azlığıdır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Sivas ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Sivas ilinde işyerlerinin yüzde 6,9'u part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Sivas ilinde part-time çalışanı olan işyeri oranı daha düşüktür.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Bilgi ve iletişim	22,2%	6	10	16
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	22,2%	88	20	108
Madencilik ve taş ocakçılığı	20,0%	16	331	347
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	20,0%	5	26	31
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17,3%	45	547	592
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,9%	183	394	577
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14,3%	3	86	89
Eğitim	11,1%	65	71	136
Ulaştırma ve depolama	10,4%	21	96	117
Diğer hizmet faaliyetleri	4,5%	4	15	19
Toptan ve perakende ticaret	3,8%	53	193	246
İnşaat	3,5%	11	146	157
İmalat	2,7%	5	101	106
Genel Toplam	**6,9%**	**505**	**2036**	**2541**

Kaynak: İPA 2015

Sivas'ta araştırma kapsamına giren 16 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 13 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olan sektör olduğu için part-time çalışanı olan işyeri sayısında da ilk sıradaki sektör olarak dikkat çekmiştir. Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. Bilgi ve İletişim, İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Kültür, Sanat, Eğlence sektörlerindeki her beş işyerinden birinin part-time çalışanı bulunmaktadır. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü, en düşük oran ise Madencilik sektöründedir.

Elektrik, Gaz, Buhar Dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinin hiç birisinde part-time çalışan bulunmamaktadır. Part-time çalışanın en fazla olduğu sektörler ise Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir.

Sivas ilinde çalışanların yüzde 8,4'ü part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Sivas geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Sivas'ta part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 80,1'i erkektir. Bu durumu il işgücü piyasasının her kaleminde kadın çalışanlara göre erkek çalışanların etkinliğini göstermesine bir örnek teşkil etmektedir. Dolayısıyla hem full-time hem de part-time çalışmaya elverişli erkek iş arayanların il işgücü piyasasına hızlı bir şekilde dâhil olmaları için uygulanması planlanan aktif işgücü hizmetlerinin erkek iş arayan ağırlıklı olması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Servis Rehberi (Okul)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Hemşire	Madenci (Genel)	Madenci (Genel)
Giyim Ve Giyim Aksesuarları Satış Elemanı	Teknik Servis Elemanı	Teknik Servis Elemanı
Kasiyer	Ağır Kamyon Şoförü	Garson (Servis Elemanı)
Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	Garson (Servis Elemanı)	Ağır Kamyon Şoförü
Sekreter	Servis Şoförü (Okul)	Servis Şoförü (Okul)
Büro Memuru (Genel)	Mekanik Bakım Onarımcısı	Mekanik Bakım Onarımcısı
Çocuk Gelişim Elemanı	Yükleyici (Loder) Operatörü	Yükleyici (Loder) Operatörü
Satış Elemanı (Perakende)	Şoför-Yük Taşıma	Aşçı

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi(Genel) ve Madenci(Genel) olmuştur.

Sivas ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 15,9'u vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Sivas ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının altındadır.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	44,2%	107	657	764
Madencilik ve taş ocakçılığı	36,0%	23	1509	1532
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	33,3%	4	395	399
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	24,6%	753	2698	3451
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	22,2%	452	276	728
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	21,1%	510	1639	2149
İmalat	20,2%	446	2399	2845
Ulaştırma ve depolama	14,6%	7	109	116
Bilgi ve iletişim	11,1%	2	2	4
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3,6%	0	65	65
İnşaat	1,9%	0	105	105
Genel Toplam	15,9%	2304	9854	12158

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektör yüzde 44,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olması Türkiye geneli ile hem sektör hem de oran olarak neredeyse birebir örtüşmektedir. Sivas ilinde ikinci sırada yer alan Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü üçüncü sırada ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü takip etmektedir.

Sivas ilinde Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Sivas ilinde vardiyalı çalışanların yüzde 81'i erkek, yüzde 19'u ise kadın çalışanlardan oluşmaktadır. Vardiyalı

olarak çalışan erkekler İdari ve destek hizmet faaliyetleri, imalat ve toptan ve perakende ticaret sektöründe ağırlıklı olarak çalışmaktadır. Kadınlar ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret ve imalat sektöründeki vardiyalı çalışma durumu daha ağırlıklıdır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Sivas ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Makineci(Dikiş) ve Temizlik Görevlisi almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Sivas ilinde erkeklerde Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi(Genel) ve Reyon Görevlisi alır iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Sivas ilinde hem part-time çalışanı olan işyerlerinde hem de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Temizlik Görevlisinin ilk sıralarda olması dikkat çekicidir.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Temizlik Görevlisi	Reyon Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Kasiyer	Garson (Servis Elemanı)	Reyon Görevlisi
Reyon Görevlisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Garson (Servis Elemanı)
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Makineci (Dikiş)
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Temizlik)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Ağır Kamyon Şoförü	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Elektrik Teknisyeni-Yüksek Voltaj	Beden İşçisi (Temizlik)
Konfeksiyon İşçisi	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Ağır Kamyon Şoförü

Kaynak: İPA 2015

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 5,3'ü ihracat yapmaktadır. İlde 6 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 13,8'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Sivas'a göre daha yüksektir.

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk iki sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Sivas ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Sivas ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 22,1 ile İmalat sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada

yüzde 20 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı, üçüncü sırada ise yüzde 3,6 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü yer almaktadır. Sivas ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	22,0%	740	2636	3376
Madencilik ve taş ocakçılığı	20,0%	1	216	217
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3,6%	0	65	65
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2,3%	218	276	494
Ulaştırma ve depolama	2,1%	1	10	11
İnşaat	1,0%	1	13	14
Genel Toplam	5,3%	961	3216	4177

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Makineci(Dikiş), Mobilya Montaj İşçisi gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Makineci (Dikiş)	Mobilya Montaj İşçisi	Makineci (Dikiş)
Konfeksiyon İşçisi	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Mobilya Montaj İşçisi
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Gaz Altı Kaynakçısı	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
KonfeksiyonÜrünlerini Katlama/Paketleme İşçisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Konfeksiyon İşçisi
Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	Mermer İşçisi	Gaz Altı Kaynakçısı
Reçmeci/Reçme Makinesi Operatörü	Sevkiyat Görevlisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Ütücü	Makineci (Dikiş)	Mermer İşçisi
Kalite Kontrolcü	Metal İşleri Seri Üret. Tezgâh İşçisi	Ütücü
Formacı (Çorap)	Ütücü	Sevkiyat Görevlisi
Triko Paketleme İşçisi	Madenci (Genel)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)

Kaynak: İPA 201

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Makineci(Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Ortacı/Ayakçı(Tekstil) alırken, erkeklerde ise Makineci(Dikiş), Ustabaşı/Formen Sorumlusu, Gaz Altı Kaynakçısı olarak sıralanmaktadır. Bir

önceki tablodaki en çok ihracat yapılan sektör ve çalışanların cinsiyete göre dağılımı ile bu tabloyu birleştirildiğinde imalat sektöründeki ihracat yapan işyerlerinin etkinliği ortaya çıkmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Sivas'taki işyerlerinin yüzde 74,1'i Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

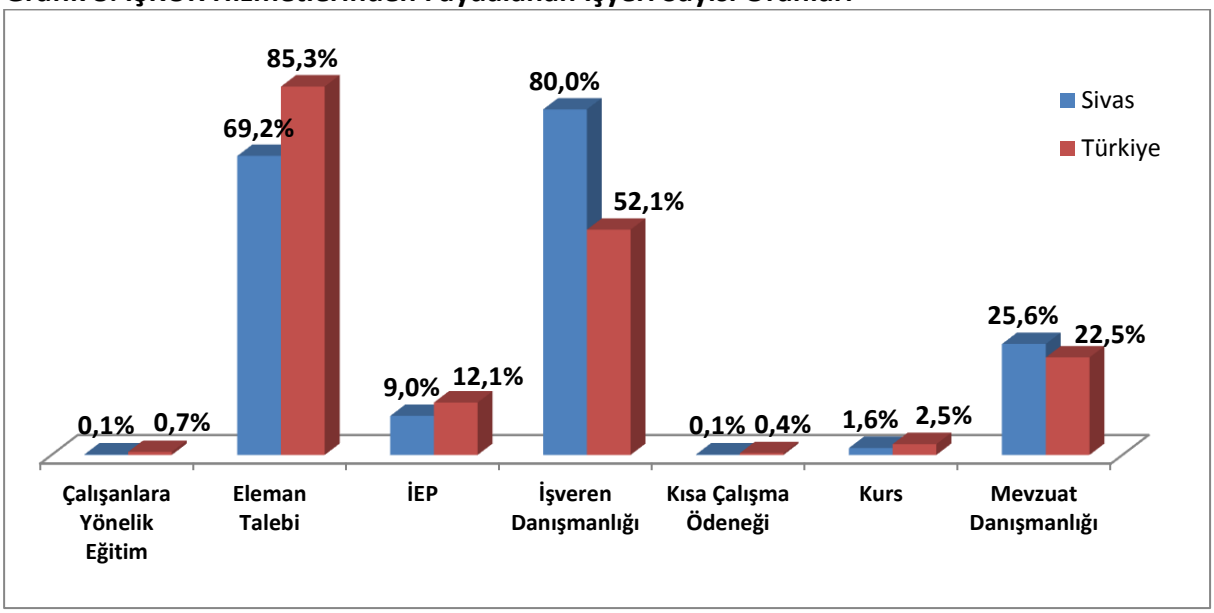

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 80 ile en fazla işveren danışmanlığı hizmetinden yararlanmışlardır. Bunu sırasıyla yüzde 69,2 ile eleman talebi, yüzde 25,5 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 9 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 1,6 ile kurs hizmetleri takip etmiştir. Kısa çalışma ödeneği ve çalışanlara yönelik hizmet talepleri yüzde 0,1'dir. Türkiye genelinde ise genel olarak benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Sivas ili sadece işveren danışmanlığı hizmetlerinde Türkiye genelinden daha yüksek oranda hizmet sunmuştur.

Sivas ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. 0-4, 10-14, 15-19 yaş gruplarındaki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma değerleri yakın değerlerdedir. İŞKUR hizmetlerinden 20 yaş ve üzerindeki işyerlerinin yararlanma oranları en düşük seviyededir. Sivas ilindeki işyerlerinin yaş grupları ile İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yaş grupları paralellik göstermektedir. Bu durum yaş guruplarına göre işyeri oranı ile İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı arasında doğru yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

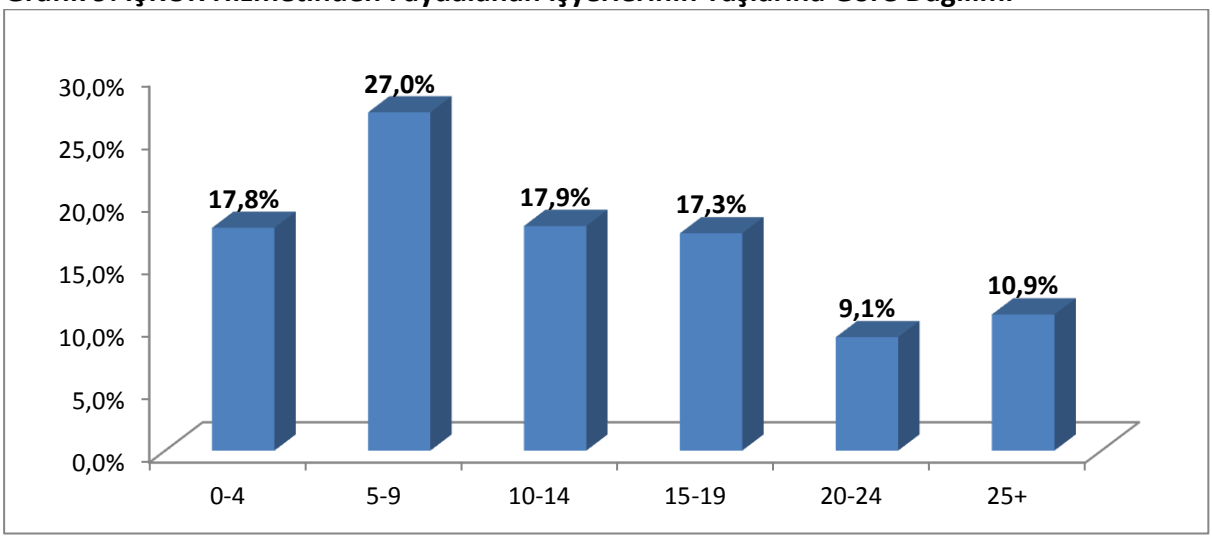

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak işveren danışmanlığı, Eleman Talebi, Mevzuat Danışmanlığı hizmetinden yararlanmışladır. İŞKUR'un Kısa Çalışma Ödeneği, Çalışanlara Yönelik Eğitim ve Kurs hizmetlerindeki yetersiz faydalanma oranları işyeri yaş grupları üzerinde belirgin bir etki bırakacak düzeyde değildir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

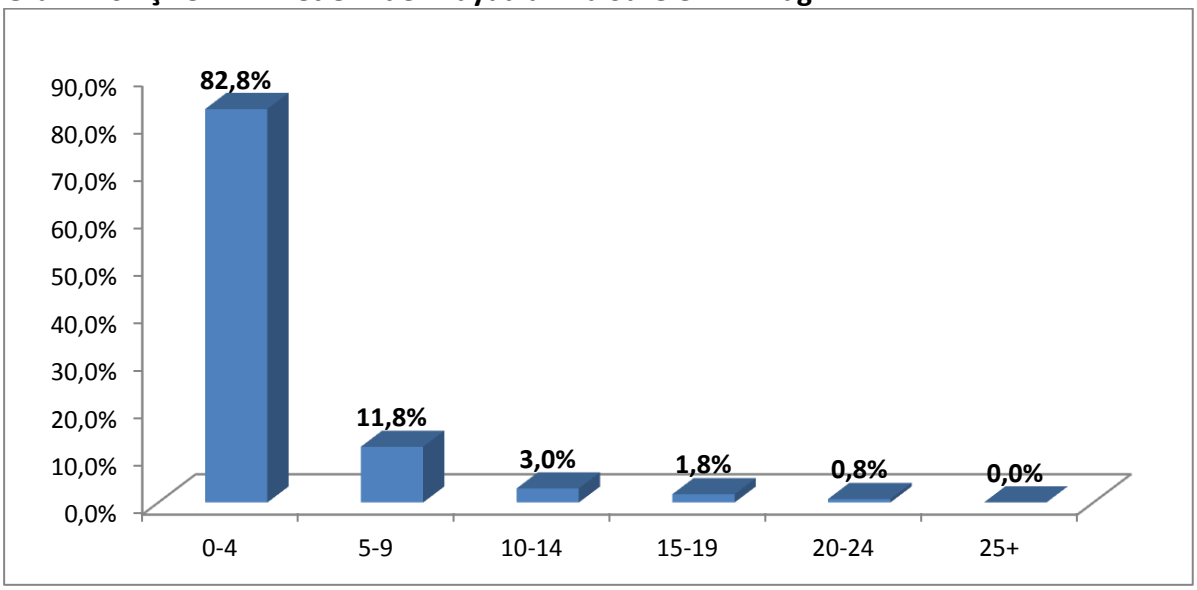

KAYNAK: İPA 2015

Sivas ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 82,8'nin 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 20-24 yıl arasıdır. 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Sivas ilinde sektörel bazda

firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir değişim yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel değişim ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak farklılaştığının göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	77,8%	0,0%	83,3%	33,3%
İmalat	78,2%	18,1%	83,1%	29,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	0,0%	66,7%	33,3%
İnşaat	57,4%	1,7%	84,2%	25,1%
Toptan ve perakende ticaret	72,0%	10,6%	79,7%	24,6%
Ulaştırma ve depolama	46,9%	9,4%	75,0%	43,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	86,4%	4,5%	72,7%	13,6%
Bilgi ve iletişim	66,7%	16,7%	50,0%	16,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	86,4%	9,1%	68,2%	13,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	79,3%	3,3%	72,5%	27,7%
Eğitim	53,8%	11,5%	88,5%	19,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	75,0%	8,3%	75,0%	25,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	25,0%	0,0%	100,0%	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	47,1%	5,9%	82,4%	17,6%
Genel	**69,2%**	**9,0%**	**80,0%**	**25,5%**

Kaynak: 2015 İPA

Sivas ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti işveren danışmanlığı olmuştur. Eleman Talebi hizmetinde ise Elektrik, Gaz, Buhar Dağıtımı, Konaklama Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri ön planda olmuştur. Çalışanlara Yönelik Hizmet Faaliyetleri, Kısa Çalışma Ödeneği ve Kurs hizmetleri en az faydalanılan hizmet türleri olmuştur.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Part-time çalışmanın yapıldığı işyerlerinde ve ihracat yapan işyerlerinde çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden hiç faydalanmamışlardır. Kısmı Çalışma yapan işyerleri, vardiya yapan işyerleri ve ihracat yapan işyerleri en fazla olarak işveren danışmanlığı ikinci olarak ise eleman talebi üçüncü

olarak ise mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden faydalanmışlardır. Her üç çalışma türündeki işyerlerinde İŞKUR kurs ve işbaşı eğitim programı hizmetlerinden faydalanma oranları düşüktür.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

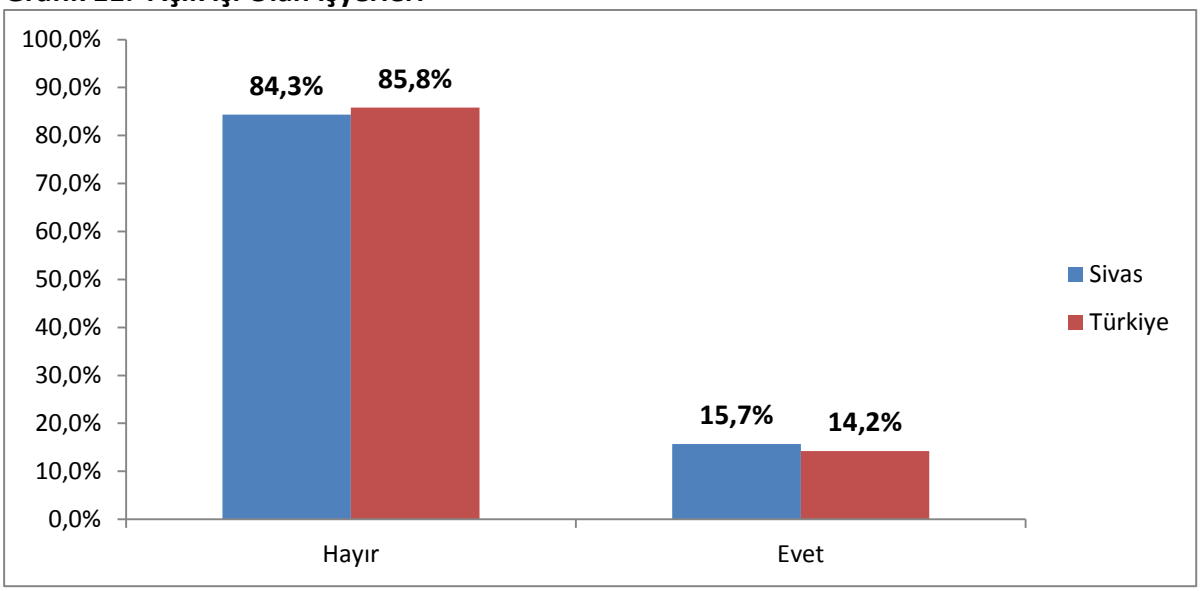

KAYNAK: İPA 2015

Sivas ilindeki işyerlerinin yüzde 15,7'si açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Sivas'ta açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Sivas ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 22 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Sivas ilinde 145 işyerinde toplam 521 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Sivas			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	16	3,1%	0,90%	0,60%	1,00%
İmalat	178	34,1%	2,40%	44,60%	2,00%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve	0	0,0%	0,00%	0,20%	0,40%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönet. Ve İyileşt.Faal.	0	0,0%	0,00%	0,10%	0,40%
İnşaat	43	8,2%	1,20%	7,80%	1,40%
Toptan ve Perakende Ticaret	195	37,3%	3,00%	17,10%	1,80%
Ulaştırma ve Depolama	8	1,5%	1,10%	3,70%	1,40%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	45	8,6%	3,00%	8,80%	2,10%
Bilgi Ve İletişim	5	1,0%	3,40%	1,00%	1,20%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0,00%	0,80%	0,40%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%	0,00%	0,60%	1,60%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	11	2,1%	3,40%	3,40%	2,10%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	10	1,8%	0,20%	6,10%	1,50%
Eğitim	6	1,2%	0,60%	1,10%	0,70%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1	0,2%	0,10%	2,00%	1,10%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0,0%	0,00%	0,30%	1,30%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	5	1,0%	1,80%	1,80%	2,70%
Genel Toplam	521	100,00%	1,70%	100,00%	1,70%

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 37,3 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 34,1 ile İmalat sektörü, üçüncü olarak yüzde 8,6 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla İnşaat, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemiştir. Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri ve İnşaat sektörleri işyerlerinin yüzde 74,4'ünü oluştururken açık işlerin yüzde 88'in üzerinde paya sahip olmuşlardır.

Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi Ve İletişim, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısında ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Sivas ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 ile Türkiye geneli açık iş oranı ile aynı değerdedir. Sivas'ta sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 3,4 ile Bilgi ve İletişim ve Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerindedir. Bunu yüzde 3,0 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve Konaklama ve

Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, yüzde 2,4 ile İmalat sektörü ve yüzde 1,8 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Bu dört sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

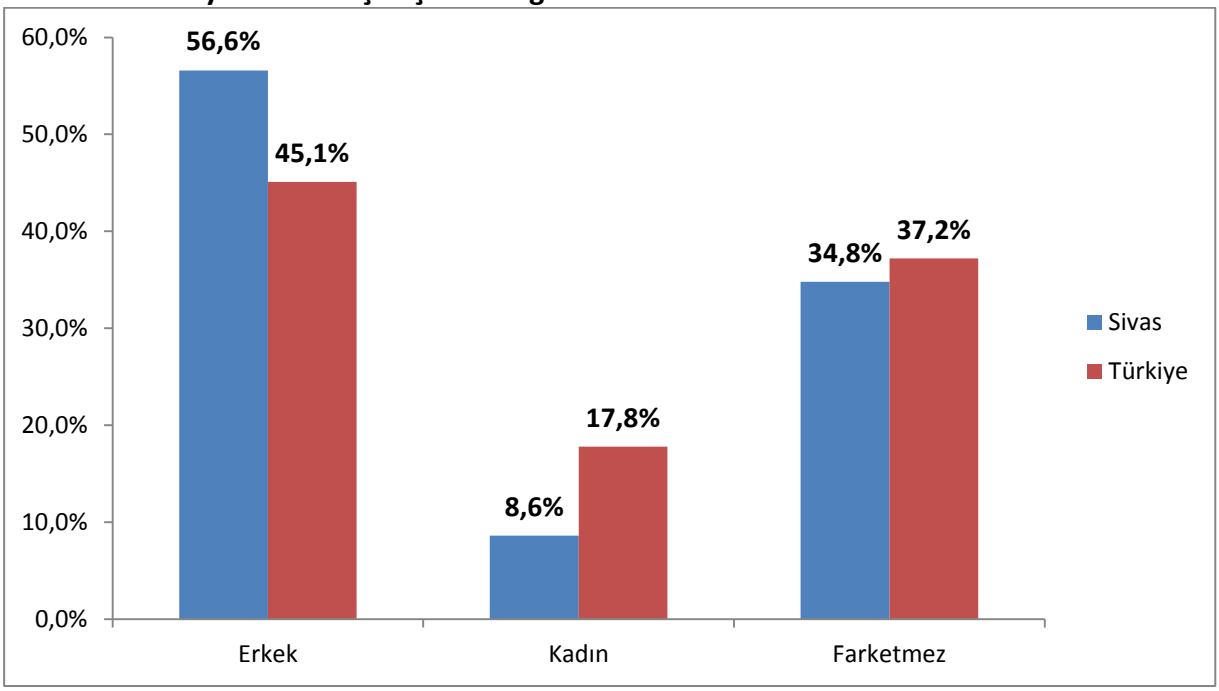

Kaynak: İPA 2015

Sivas'ta toplam açık işlerin yüzde 8,6'sını için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinden düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 56,6 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin üstündedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 34,8 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Sivas ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Hem Sivas'ta, Hem de Türkiye genelinde açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Sivas'ta daha keskindir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

	10+
Sektör	**Açık İş Verme Oranı**
Bilgi ve iletişim	33,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	25,0%
Toptan ve perakende ticaret;	22,3%
İmalat	22,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	17,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	12,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	9,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8,4%
Ulaştırma ve depolama	8,3%
Eğitim	8,3%
İnşaat	6,5%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	5,6%
Genel Toplam	15,7%

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 15,7 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Sivas'ta sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 33,3 ile Bilgi ve İletişim sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Sivas'ta ikinci sırada yüzde 25 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 22,3 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Sivas ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 15-19 yaş grubuna sahip işyerleri ile 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir. 15 yaş sonrasında işyerlerinin yaşı büyüdükçe açık işi olan işyeri sayısının azaldığını göstermektedir.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

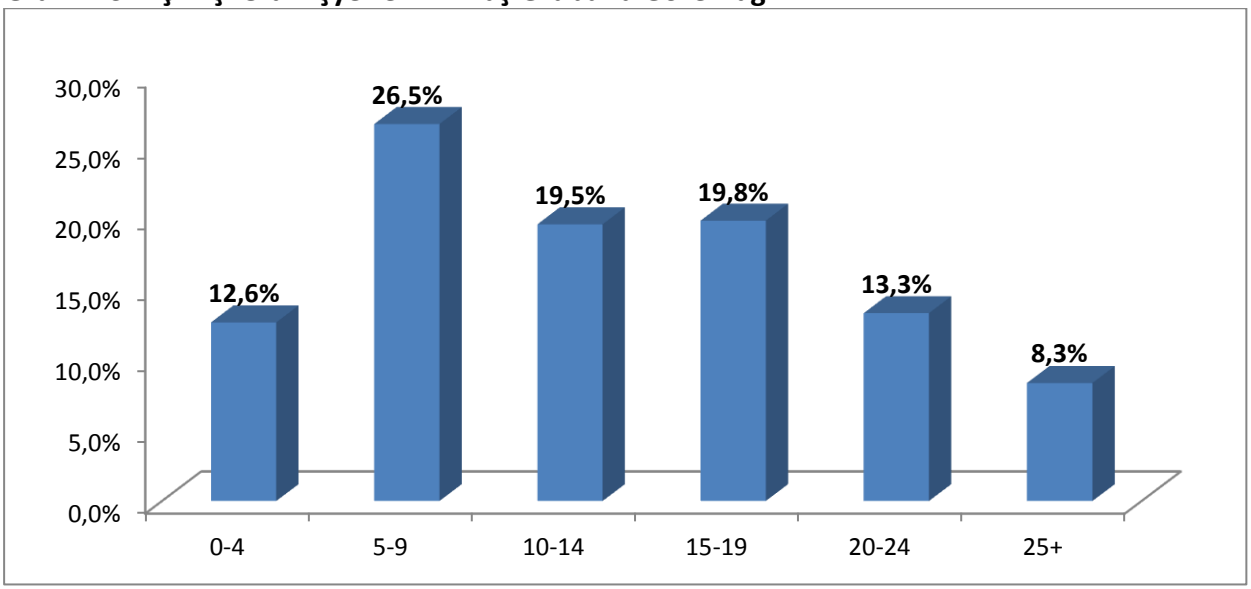

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Sivas ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,00%	100,00%	0,00%
İmalat	4,50%	61,12%	34,38%
İnşaat	20,71%	61,18%	18,12%
Toptan ve perakende ticaret;	7,22%	53,09%	39,69%
Ulaştırma ve depolama	0,00%	87,50%	12,50%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17,78%	51,11%	31,11%
Bilgi ve iletişim	0,00%	20,00%	80,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18,18%	63,64%	18,18%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,00%	11,11%	88,89%
Eğitim	16,67%	0,00%	83,33%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,00%	0,00%	100,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	60,00%	40,00%	0,00%
Genel Toplam	8,60%	56,60%	34,90%

Kaynak: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; yalnızca bir sektörde çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin fark etmeyeceği görülmektedir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki açık işlerde cinsiyet fark etmemektedir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü sadece erkek eleman talep etmektedir. Sadece kadın eleman talep eden hiçbir sektör bulunmamaktadır. Ulaştırma ve Depolama, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende

ticaret sektörlerinde yoğun bir şekilde erkek eleman talep edilmiştir. Bu sektörlerden genel olarak hareketle, fizik gücünün çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir. Kadın eleman talebinin erkek eleman talebinden daha fazla olduğu tek sektör ise Diğer Hizmet Faaliyetleridir. Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe hiç erkek eleman talebi olmazken kadınlarda bu durum Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Ulaştırma ve Depolama, Bilgi ve İletişim, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde gözlemlenmektedir.

Sivas'ta açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında nitelik gerektirmeyen mesleklerin oranı Türkiye geneline yakın değerdedir. Sivas'taki açık işler Türkiye geneline benzer şekilde mesleki beceri ve nitelik gerektiren meslek gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Sivas			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	19	3,7%	0,7%	7,50%	1,10%
Hizmet Ve Satış Elemanları	124	23,8%	2,5%	16,70%	2,20%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	67	12,9%	1,2%	14,90%	1,50%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	5	1,0%	4,5%	0,40%	1,90%
Profesyonel Meslek Mensupları	30	5,7%	1,3%	7,80%	1,30%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	187	35,9%	3,4%	21,50%	2,20%
Teknisyen, Tekniker. ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	33	6,4%	1,2%	8,10%	1,50%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	55	10,6%	1,0%	22,40%	2,10%
Yöneticiler	0	0,0%	0,0%	0,60%	0,30%
Genel Toplam	**521**	**100%**	**1,7%**	**100%**	**1,70%**

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Sanatkârlar ve İlgili işlerde Çalışanlar Meslekler meslek grubundadır. Sivas ilindeki İmalat, İnşaat ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerindeki hâkimiyet açık iş taleplerinin bu sektörlerdeki mesleklerde yoğunlaşmasına neden olmuştur. İkinci sırada yer alan Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundaki açık iş taleplerinde Toptan ve Perakende Ticaret Sektörünün İl piyasasındaki etkinliğinden kaynaklanmaktadır. Üçüncü sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır. Açık iş talebi olmayan meslek grubu ise yöneticiler meslek grubudur. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi olmamıştır.

Türkiye'de ise Sivas İlinin aksine açık iş dağılımında birinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada Sivas İlinde birinci sırada yer alan

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından farklı bir durum söz konusudur. Sivas'ta açık iş dağılımında sonuncu sırada yer alan Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu, açık iş oranında birinci sırada yer almaktadır. Açık iş dağılımında birinci sırada yer alan Sanatkârlar ve İlgili işlerde Çalışanlar meslekler grubu ise açık iş oranında ikinci sırada yer almaktadır.

Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Sivas				Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	26,2%	10,5%	63,3%	100,0%	25,5%	25,0%	49,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	24,3%	17,1%	58,6%	100,0%	17,6%	19,3%	63,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3,6%	78,2%	18,2%	100,0%	17,0%	46,5%	36,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	12,0%	68,7%	19,3%	100,0%	23,7%	41,7%	34,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	11,3%	27,5%	61,2%	100,0%	21,3%	27,5%	51,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6,1%	72,7%	21,2%	100,0%	12,6%	51,1%	36,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3,5%	72,0%	24,6%	100,0%	11,0%	73,9%	15,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	18,6%	61,3%	20,2%
Yönetici	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	**8,6%**	**56,6%**	**34,8%**	**100,0%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

Kaynak: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Sivas ilinin açık işlerinde erkeklerin ön planda ve Türkiye ortalamasının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarıdır. Türkiye genelinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu dışındaki meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir.

Sivas'ta eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu iken Türkiye genelinde ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur. Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Yönetici meslek gruplarında Sivas ilinde eleman talebinde fark etmez seçeneği hiç tercih edilmezken Türkiye genelinde bu durum bu şekilde değildir.

Tablo 25'te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Beden İşçisi (Genel)	8,5%	Makineci (Dikiş)	6,60%
2	Mermer İşçisi	8,4%	Mermer İşçisi	6,30%
3	Reyon Görevlisi	5,2%	Beden İşçisi (Genel)	6,10%
4	Garson (Servis Elemanı)	4,8%	Garson (Servis Elemanı)	5,30%
5	Gaz Altı Kaynakçısı	4,3%	Ambalajcı (El İle)	3,50%
6	Satış Danışmanı	3,9%	Satış Danışmanı	2,80%
7	Kasiyer	2,9%	Kasiyer	2,80%
8	Ön Muhasebeci	2,3%	Ağır Kamyon Şoförü	2,60%
9	Pazarlamacı	2,1%	Ön Muhasebeci	2,40%
10	Aşçı	1,9%	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	2,10%
11	Matbaa İşçisi	1,9%	Gaz Altı Kaynakçısı	2,00%
12	Demir Doğramacı	1,9%	Komi (Garson Yardımcısı)	1,80%
13	Madenci (Genel)	1,9%	Kuyumcu-Altın Ve Gümüş İşleme	1,70%
14	Makineci (Dikiş)	1,9%	Giyim Ve Giyim Aksesuarları Satış Elemanı	1,70%
15	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	1,5%	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	1,60%
16	Servis Komisi	1,5%	Bulaşıkçı (Stevard)	1,60%
17	Hamurkâr	1,4%	Mobilya Montaj İşçisi	1,50%
18	Elektrikçi (Genel)	1,3%	Reyon Görevlisi	1,50%
19	Bulaşıkçı (Stevard)	1,3%	Beden İşçisi (İnşaat)	1,50%
20	Modelist Yardımcısı(Tekstil)	1,2%	Pazarlamacı	1,50%
21	Diğer Meslekler	39,9%	Diğer Meslekler	43,1%
Toplam		100%		100%

Kaynak: İPA 2015

Sivas ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslekten sadece biri değişmiştir. 2014 yılında ilk üç meslekte yer alan Makineci(Dikiş), mesleği yerini Reyon Görevlisi mesleği gelmiştir. Geçen sene dördüncü sırada yer alan Garson (Servis Elemanı) mesleği 2015 yılında sırasını korumuştur. Geçen sene açık iş sıralamasında ilk 20 meslekten 13 tanesi 2015 yılında da listeye girmişlerdir. Bu durum il işgücü piyasasının devinimi hakkında bilgi içermektedir.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Sivas iline kısmen benzerlik göstererek birinci sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sıralamasında Sivas'tan farklı olarak ilk yirmi meslek içerisinde on bir farklı meslek (Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Paketleme İşçisi (El İle), Ortacı/Ayakçı (Tekstil), İnşaat Mühendisi, CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Ön Muhasebeci, Muhasebeci) yer almıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark Etmez
Bulaşıkçı (Stevard)	Beden İşçisi (Genel)	Mermer İşçisi
Kasiyer	Gaz Altı Kaynakçısı	Reyon Görevlisi
Züccaciye Satış Elemanı	Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı
Halkla İlişkiler Görevlisi	Mermer İşçisi	Kasiyer
Ön Muhasebeci	Demir Doğramacı	Beden İşçisi (Genel)
Satış Danışmanı	Madenci (Genel)	Matbaa İşçisi
Aşçı	Plastik Doğr. /Pvc Doğr-İmal. Ve Mon.	Makineci (Dikiş)
Elektrik Pano Montaj İşçisi	Hamurkar	Garson (Servis Elemanı)
Temizlik Görevlisi	Pazarlamacı	Ön Muhasebeci
Maden Mühendisi	Elektrikçi (Genel)	Modelist Yardımcısı(Tekstil)
Muhasebeci	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesi.	Servis Komisi
Giyim Ve Giyim Aks. Satış Elemanı	Kalite Kontrolcü	Oto Satış Elemanı
Reyon Görevlisi	Yapı Yalıtımcısı	Pazarlamacı

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Bulaşıkçı(Stevard), Kasiyer ve Züccaciye Satış Elemanı iken, erkeklerde Beden İşçisi(Genel) ve Gaz Altı Kaynakçısı ve Garson(Servis Elemanı) yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Mermer İşçisi, Reyon Görevlisi ve Satış Danışmanı meslekleri yer almaktadır. Türkiye genelinde kadınlarda farklı erkeklerde ise kısmen benzer bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

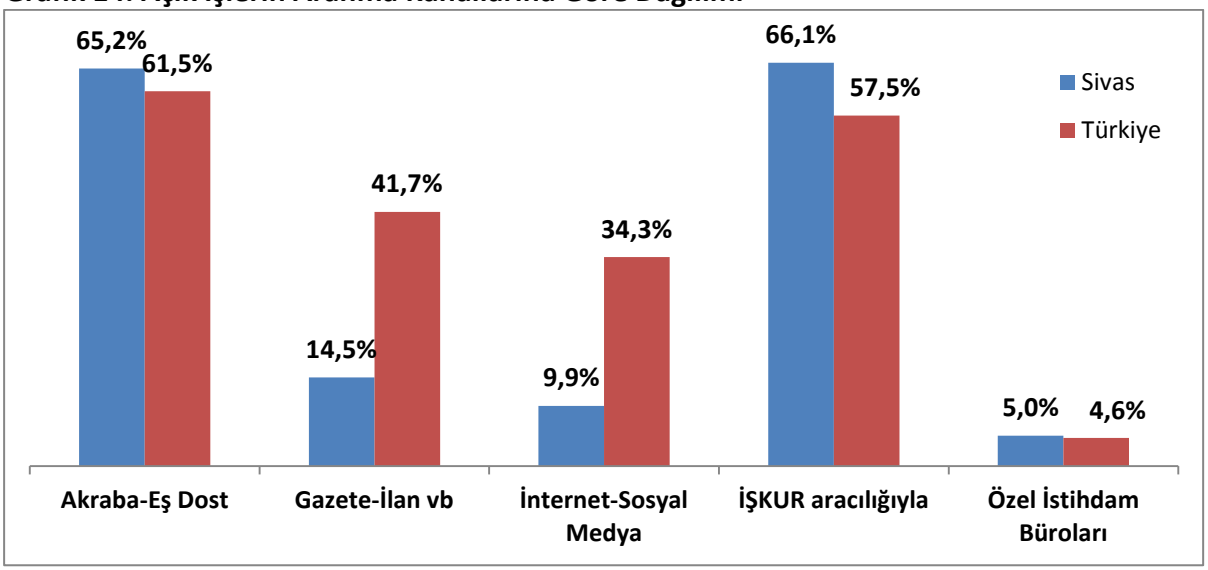

Kaynak: İPA 2015

Sivas İlinde arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR yer alırken bunu sırasıyla Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb. İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Türkiye genelinde

ise farklılıklar arz etmektedir. Sivas ilinin aksine Türkiye genelinde akraba-eş dost arama kanalı birinci sırada yer alırken ikinci sırada İŞKUR yer almaktadır. Gazete-İlan vb. ve internet-sosyal medya arama kanalları Türkiye genelinde hala etkin olarak kullanılan bir arama kanalı iken Sivas ilinde etkinlikleri düşük seviyededir. Sivas'ta 2014 yılında açık iş arama kanalı olarak İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 74 iken bu sene 7 puandan fazla düşerek yüzde 66,1 seviyesine gelmiştir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve taş ocakçılığı	6,3%	62,5%	0,0%	93,8%	0,0%
İmalat	55,6%	18,0%	1,7%	63,5%	14,6%
İnşaat	69,8%	0,0%	4,7%	79,1%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret;	70,3%	12,8%	18,5%	68,7%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	93,3%	4,4%	0,0%	46,7%	0,0%
Bilgi ve iletişim	80,0%	0,0%	0,0%	60,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	36,4%	0,0%	81,8%	90,9%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	40,0%	60,0%	10,0%	60,0%	0,0%
Eğitim	83,3%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**65,2%**	**14,5%**	**9,9%**	**66,1%**	**5,0%**

Kaynak: İPA 2015

Sivas'ta İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler Faaliyetleri ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki açık işlerin tamamı sadece İŞKUR ve akraba-eş dost aracılığıyla eleman aramaktadır. Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerindeki açık işler yoğunlukla İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Sektörlerin genelinde açık işlerin İŞKUR aracılığıyla aranma oranları yüksek olmakla beraber Ulaştırma ve Depolama Ve Eğitim sektörlerindeki açık işlerin İŞKUR aracılığıyla aranma oranları düşüktür. Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörü, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri dışındaki sektörlerin açık işlerin yüzde 50 ve üzeri oranla akraba-eş dost aracılığıyla aranmaktadır. 2014 yılına göre açık işlerin aranma kanalı olarak düşüşe geçmiş olan gazete-ilan vb. arama kanalı Madencilik ve Taş Ocakçılığı Ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Yine bir önceki yıla göre açık işlere eleman aranma oranları artan internet-sosyal medya arama kanalı en yoğun şekilde Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri sektöründeki işyerlerince kullanılmaktadır. Özel istihdam büroları sadece İmalat sektöründeki açık işlerin aranma kanalı olarak kullanılmaktadır. Ulaştırma ve Depolama sektöründe tüm açık iş arama kanalları en üst düzeyde kullanılmaktadır.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	60,5%	16,1%	2,7%	69,7%	8,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	84,5%	10,0%	12,1%	61,2%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	53,9%	0,0%	4,5%	74,3%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	51,0%	43,6%	14,6%	61,8%	18,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	52,1%	12,0%	35,9%	70,1%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	82,9%	6,8%	21,1%	62,6%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	52,8%	5,6%	10,5%	63,3%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	40,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	65,2%	14,5%	9,9%	66,1%	5,0%

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilinde İŞKUR'u oransal olarak en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Profesyonel Meslek Mensupları ve meslek grubunda olanlar için kullanmaktadırlar. Akraba-Eş Dost arama kanalını en fazla Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Hizmet ve Satış Elemanları ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olanlar için kullanılmaktadır. Gazete-ilan vb arama kanalını en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olanlar için kullanılırken Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde bu arama kanalı hiç kullanılmamaktadır. Gün geçtikçe eleman arama noktasında etkisini arttıran internet-sosyal medya arama kanalını en fazla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları grubunda olanlar için kullanılmaktadır. Özel İstihdam Büroları sadece iki meslek grubu için arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Bunlar ise sırasıyla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarıdır.

Gaz altı kaynakçısı mesleği için İŞKUR iş arama kanalı yüzde 100 kullanmışken, mermer işçisi, beden işçisi(genel), satış danışmanı ve kasiyer mesleklerde ise yüzde 80'ler şeklinde kullanılmıştır. Garson mesleği için akraba-eş dost iş arama kanalı yüzde 100 kullanmışken, satış danışmanı, mermer işçisi, reyon görevlisi mesleğinde ise yüzde 80'lerin üzerindedir. Beden işçisi(genel), mermer işçisi, garson(servis elemanı), gaz altı kaynakçısı, satış danışmanı mesleklerinde gazete-ilan vb. iş arama kanalı hiç kullanılmamaktadır. İnternet-sosyal medya iş arama kanalı da mermer işçisi, garson(servis elemanı), gaz altı kaynakçısı mesleklerinde kullanılmamaktadır. Özel istihdam büroları açık işlerin yer aldığı ilk on meslekte henüz bir iş arama kanalı olarak kullanılmamaktadır.

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Beden İşçisi (Genel)	34,3%	0,0%	4,5%	86,2%	0,0%
Mermer İşçisi	88,6%	0,0%	0,0%	90,9%	0,0%
Reyon Görevlisi	84,6%	26,5%	11,0%	55,9%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	100,0%	0,0%	0,0%	27,9%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	32,7%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Satış Danışmanı	90,2%	0,0%	19,6%	80,4%	0,0%
Kasiyer	79,7%	13,7%	6,6%	80,1%	0,0%
Ön Muhasebeci	50,2%	8,8%	8,3%	66,9%	0,0%
Pazarlamacı	72,8%	9,1%	27,2%	36,4%	0,0%
Aşçı	50,4%	20,6%	19,9%	70,2%	0,0%
Genel Toplam	65,2%	14,5%	9,9%	66,1%	5,0%

Kaynak: İPA 2015

Sivas'ta açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 20-24 yaştaki firmalar, ikinci sırada 15-19 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 25+ yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
0-4	65,0%	5,8%	11,2%	59,2%	0,0%
5-9	67,3%	14,9%	13,4%	53,8%	0,0%
10-14	54,8%	26,7%	6,2%	62,4%	17,8%
15-19	63,4%	10,6%	13,2%	80,1%	0,0%
20-24	98,3%	0,0%	0,0%	84,1%	0,0%
25+	48,4%	10,3%	17,2%	72,2%	0,0%
Genel Toplam	65,2%	14,5%	9,9%	66,1%	5,00%

Kaynak: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 20-24 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Gazete-ilan vb. tercih eden firmalara arasında en yüksek oran 10-14 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını sadece 10-14 yaş grubundaki firmalar tercih etmiştir.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Sivas			Türkiye		
	0-30	31-89	90+	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	55,6%	13,9%	30,5%	65,20%	13,30%	21,50%
Gazete-İlan vb.	82,7%	2,7%	14,6%	63,10%	12,30%	24,60%
İnternet-Sosyal Medya	72,5%	17,6%	9,9%	65,40%	15,10%	19,50%
İŞKUR aracılığıyla	58,3%	9,6%	32,1%	70,40%	12,30%	17,30%
Özel İstihdam Büroları	100,0%	0,0%	0,0%	56,70%	21,60%	21,70%
Genel Toplam	**64,1%**	**11,0%**	**24,9%**	**67,50%**	**12,50%**	**19,90%**

Kaynak: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Sivas ili benzerlik göstermektedir.

Hem Türkiye genelinde hem de Sivas'ta Arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha yüksektir. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha uzun sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Sivas			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	68,7%	61,9%	69,5%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	8,9%	14,0%	16,8%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	9,4%	10,9%	8,3%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR	54,0%	67,6%	66,8%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	3,4%	8,8%	13,4%	28,2%	58,4%

Kaynak: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak İŞKUR arama kanalı ile hem Sivas'ta hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Akraba-Eş Dost arama kanalı ile Sivas'ta en fazla kadınlar aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde Sivas'ta en fazla fark etmez seçeneği ön plana çıkmaktadır. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde Sivas'ta en fazla erkekler aranırken, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. Özel İstihdam Büroları kullanılarak aranan açık işlerde hem Sivas'ta hem de Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir.

Sivas'taki açık işlerin yüzde 42,7'si vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin 15,9'inda vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yaklaşık yarısı bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Sivas ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan

işyerlerinde ikinci sırada akraba-eş dost üçüncü sırada ise gazete-ilan vb. arama yapıldığı tercih edilmektedir.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	66,6%	47,4%	69,9%	58,6%
Gazete-İlan vb	11,1%	22,9%	16,5%	19,4%
İnternet-Sosyal Medya	22,2%	11,8%	0,0%	6,8%
İŞKUR aracılığıyla	22,2%	54,5%	71,9%	61,2%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	9,1%	15,5%	11,7%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 61,2'lik kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 58,6 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 49,5'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 4,2'inde kadın eleman arandığı, yüzde 46,3'inde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 54,5'i İŞKUR vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 66,6'lık oranıyla Akraba-Eş Dost'tur. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Sivas'taki açık işlerin yüzde 11,1'İ part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 6,9'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde Sivas genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz. Part-time çalışanı olan işyerleri Özel İstihdam Bürosu vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	16,6%	38,8%	100,0%	53,6%
Gazete-İlan vb	0,0%	27,7%	25,5%	24,2%
İnternet-Sosyal Medya	16,6%	22,4%	6,1%	17,2%
İŞKUR aracılığıyla	83,4%	80,4%	43,9%	70,5%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 70,5'lik kısmının İŞKUR arama kanalıyla arandığı

görülmektedir. Bunu yüzde 53,6 ile Akraba-eş dost takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 62,2'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 10,4'ünde kadın eleman, yüzde 28,1'inde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin yüzde 83,4 ile İŞKUR vasıtasıyla aramaktadır. Bunu yüzde 16,6 akraba-eş dost ve internet ve sosyal medya arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman arama yolunda ise yüzde 80,4 ile bir oranla İŞKUR tercih edilmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Sivas'taki açık işlerin yüzde 24,7'Si İhracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 5,3'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Sivas genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise Akraba Eş Dost arama gelmektedir. Üçüncü sırada ise Gazete-İlan vb. gelmektedir.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	66,7%	29,3%	68,5%	46,6%
Gazete-İlan vb	33,3%	13,9%	33,3%	22,5%
İnternet-Sosyal Medya	33,3%	6,9%	0,0%	4,6%
İŞKUR aracılığıyla	66,7%	74,9%	61,1%	68,9%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	13,9%	29,6%	20,1%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 68,9'luk kısmının İŞKUR arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 46,6 ile Akraba-Eş Dost takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 55,8' inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 2,3'ünde kadın eleman aranmakta iken, yüzde 41,8'i için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Erkek eleman aranma yolunda ise yüzde 60,7'lik bir oranda İŞKUR tercih edilmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 68,5'lik bir oranı Akraba-Eş Dost arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Sivas'taki açık işlerin yüzde 92,3'ü daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	67,6%	60,9%	71,0%	64,9%	75,0%	76,2%	50,0%	68,3%
Gazete-İlan vb	10,8%	15,0%	14,2%	14,3%	0,0%	0,0%	50,0%	14,6%
İnternet-Sosyal Medya	8,1%	9,5%	7,7%	8,7%	12,5%	28,6%	16,7%	22,0%
İŞKUR aracılığıyla	59,5%	68,6%	68,0%	67,8%	25,0%	52,4%	50,0%	46,3%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	3,6%	9,5%	5,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 67,8 ile İŞKUR ve yüzde 64,9 ile Akraba-Eş dost' dur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 68,3'ünde Akraba-Eş Dost ve yüzde 46,3'ünde İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir.

İŞKUR aracılığıyla aranan açık işlerin yüzde 62,5'lik kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. Açık işlerin yüzde 66,1 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerin etkisini göstermektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Sivas'ta 521 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışmasına Uyum, Satış ve Pazarlama, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme(Analitik Beceri), Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, gelmektedir. Yabancı Dil Becerisi Sivas ilindeki hiçbir açık işte tercih edilmemiştir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe iken kadınlarda ise bilgisayar kullanımı gelmektedir. Erkek eleman taleplerinde ikinci beceri talebi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik iken kadınlarda ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmektedir. Fark etmez tercihindeki öncelik verilen beceride ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında sektörlerin çoğunluğunda Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmektedir. İmalat, Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve Ulaştırma Ve Depolama sektörlerinde en önemli beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisidir. İkinci olarak talep edilen beceri Toptan ve Perakende Ticaret, inşaat ulaştırma ve depolama, eğitim ve bilgi ve iletişim sektörlerinde iletişim ve ifade yeteneği diğer sektörlerde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi yer almaktadır.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarındaki açık işler dışındaki tüm meslek grubundaki mesleklerdeki açık işlerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi en fazla aranan beceri konumundadır. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarındaki açık işlerde ise öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisindedir. Meslek gruplarındaki açık işlerde ise ikinci öncelik olarak; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek gruplarında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, Hizmet Ve Satış Elemanları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında İletişim ve İfade Yeteneği becerisi, Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisi gelmektedir.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuştur.

En fazla açık iş olan Beden İşçisi(Genel) mesleğinde sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması; Mermer işçisi mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe; Reyon Görevlisin de ağırlıklı olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik; Garson(Servis Elemanı) mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik en fazla aranan beceriler olmuştur. Gaz altı kaynakçısı mesleğinde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Satış Danışmanı mesleğinde Satış ve Pazarlama, İletişim ve İfade Yeteneği ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi en fazla tercih edilen beceri olarak dikkat çekmiştir. Kasiyer mesleğinde ise İletişim ve İfade Yeteneği beceresi ön planda olmuştur. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Sivas genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" ikinci sırada "Fiziki ve Bedensel Yeterlilik" tir. Akraba-Eş Dost, İŞKUR, Gazete-İlan vb, İnternet-Sosyal Medya, aracılığıyla aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında ilk üç sıradaki beceriler Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İletişim ve ifade yeteneği olup Türkiye genelinde istenen becerilerle paralel özellik göstermektedir. Özel İstihdam Büroları arama kanalında ise istenen beceri sadece Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisidir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 64,1'inin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Sivas ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı söylenebilir. 0-30, 31-89 ve 90+ günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. 31-89 günlük açık işlerin aranma süresinde Hesap Yapabilme(Analitik Beceri), Proje Tabanlı Çalışma ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 90+ açık işlerin aranma süresinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İletişim ve İfade Yeteneği ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerileri diğer becerilere göre daha fazla önem kazanmaktadır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

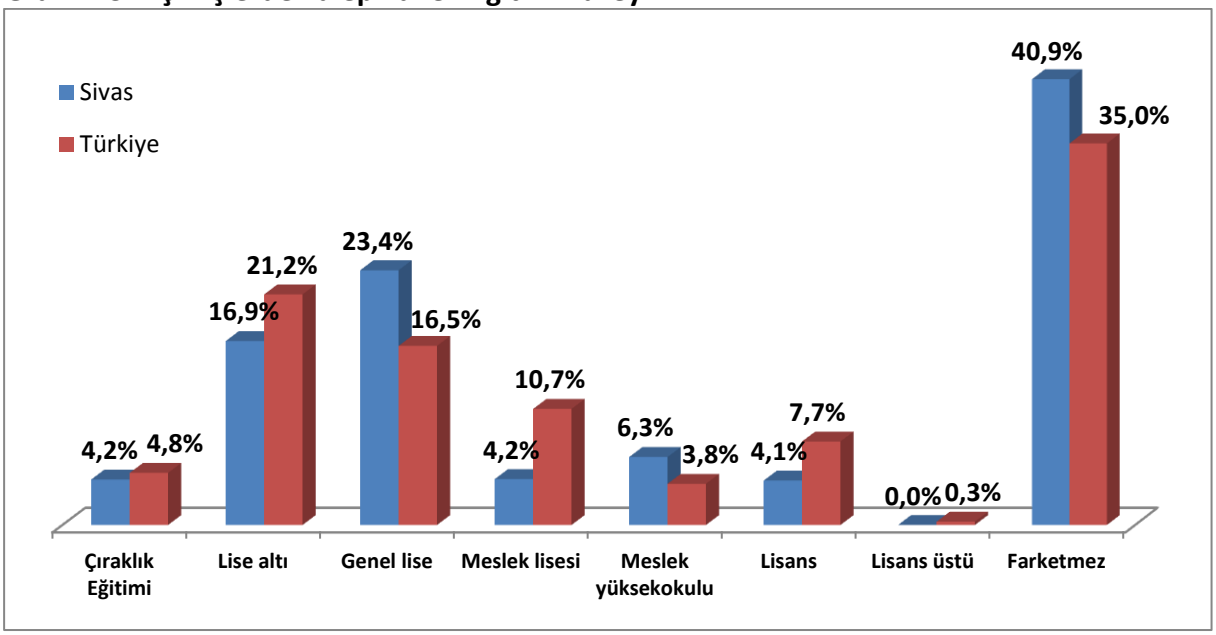

Kaynak: İPA 2015

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Sivas'taki açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Sivas ilindeki açık işlerin çoğunluğunun herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Sivas ilinde açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, genel lise ve lise altı şeklinde yer almaktadır. Türkiye genelinde ise en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise şeklindedir. Bu sıralamayı ilde meslek yüksekokulu, meslek lisesi ve çıraklık eğitimi Türkiye genelinde ise meslek lisesi ve lisans takip etmektedir. Sivas ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneline göre düşüktür.

Hem Türkiye genelinde hem de Sivas'ta en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Çıraklık Eğitimi	23,6%	3,8%	0,0%	4,2%
Lise altı	2,2%	21,5%	13,2%	16,9%
Genel lise	29,3%	13,6%	38,0%	23,4%
Meslek lisesi	11,2%	3,4%	3,9%	4,2%
Meslek yüksekokulu	2,2%	8,3%	4,0%	6,3%
Lisans	2,5%	2,1%	7,8%	4,1%
Lisans üstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fark etmez	29,0%	47,4%	33,2%	40,9%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Sivas'ta eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 26,8'ini temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 28,8 ile genel lise ve fark etmez olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 47,4 ve bunu takiben yüzde 21,3 ile lise altı eğitimli talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Toptan ve perakende ticaret;	1,5%	12,4%	33,5%	3,1%	9,8%	3,1%	0,0%	36,6%
İmalat	6,9%	25,9%	4,5%	7,9%	1,1%	1,2%	0,0%	52,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	17,8%	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	71,1%
İnşaat	15,5%	14,6%	38,8%	0,0%	15,5%	5,2%	0,0%	10,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	93,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	36,4%	36,4%	0,0%	18,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	55,6%	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	33,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	50,0%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	37,5%
Eğitim	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	83,3%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	60,0%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	20,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	40,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	40,0%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**4,2%**	**16,9%**	**23,4%**	**4,2%**	**6,3%**	**4,1%**	**0,0%**	**40,9%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri Sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, İnşaat, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim sektörlerinde genel lise eğitim düzeyi, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Eğitim sektöründe lisans eğitim düzeyi, Ulaştırma ve Depolama sektöründe ise lise altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5,2%	13,4%	9,6%	5,9%	4,3%	0,0%	0,0%	61,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,0%	12,1%	51,4%	0,0%	0,8%	1,6%	0,0%	34,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	12,2%	32,8%	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	53,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	47,3%	23,6%	10,9%	0,0%	0,0%	0,0%	18,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	29,9%	0,0%	61,1%	3,0%	0,0%	6,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	10,1%	0,0%	20,6%	3,4%	7,4%	58,5%	0,0%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5,3%	0,0%	52,8%	21,0%	5,3%	5,2%	0,0%	10,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**4,2%**	**16,9%**	**23,4%**	**4,2%**	**6,3%**	**4,1%**	**0,0%**	**40,9%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler Ve Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Hizmet ve Satış Elemanları ve Büro Hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek gruplarında talep edilen eğitim düzeyi ise genel lise olarak belirtilmiştir. Profesyonel meslek mensupları meslek grubunda ise Lisans mezunu talebi, Tesis Ve Makine Operatörü Ve Montajcılar meslek grubunda lise altı ön plandadır.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Farketmez	70,8%	9,1%	3,8%	68,3%	0,0%
Genel lise	65,3%	19,1%	12,4%	75,4%	0,0%
Lise altı	51,3%	26,0%	9,1%	54,5%	22,6%
Meslek yüksekokulu	41,7%	6,1%	39,9%	93,9%	0,0%
Meslek lisesi	54,5%	27,2%	4,5%	50,0%	27,2%
Çıraklık Eğitimi	95,4%	4,6%	0,0%	28,2%	0,0%
Lisans	80,9%	4,7%	28,9%	52,8%	0,0%
Genel Toplam	**65,2%**	**14,5%**	**9,9%**	**66,1%**	**5,0%**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak akraba-eş-dost, İŞKUR arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Genel lise, Lise altı, meslek yüksekokulu, eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Meslek lisesi ve çıraklık eğitimi ve lisans eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak akraba-eş-dost aracılığıyla aramaktadır.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Farketmez	49,1%	16,0%	34,9%
Genel lise	54,7%	8,2%	37,0%
Lise altı	87,4%	9,2%	3,4%
Meslek yüksekokulu	87,7%	12,3%	0,0%
Meslek lisesi	86,4%	4,6%	9,1%
Çıraklık Eğitimi	85,5%	0,0%	14,5%
Lisans	90,6%	0,0%	9,4%
Genel Toplam	**64,1%**	**11,0%**	**24,9%**

Kaynak: İPA 2015

Sivas'ta tüm eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilmektedir. Fark etmez ve gene lise eğitim düzeylerindeki açık işlerin bir kısmı 90 ve üzeri günde temini gerçekleştirilmektedir.

Sivas ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini kısa vadede 0-30 gün içerisinde eleman ihtiyacını karşılamaktadır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler Faaliyetleri ve Ulaştırma ve Depolama sektöründe 31-89 gün sürede eleman ihtiyacını karşılamaktadır. Diğer Hizmet Faaliyetleri, İmalat, İnşaat Ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki açık işlerin önemli bir kısmı da 90 ve üzeri günde karşılamaktadır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	67,8%	9,6%	22,6%
İnşaat	61,2%	2,6%	36,2%
Toptan ve perakende ticaret;	52,1%	13,9%	34,0%
Ulaştırma ve depolama	37,5%	50,0%	12,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	77,8%	13,3%	8,9%
Bilgi ve iletişim	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	90,9%	0,0%	9,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	88,9%	11,1%	0,0%
Eğitim	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	60,0%	0,0%	40,0%
Genel Toplam	**64,1%**	**11,0%**	**24,9%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 10-14 yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 69,9'si 0-30, yüzde 24,7'si 90 gün ve üzeri, yüzde 5,5'i 31-89 sürede aradığı gözlemlenmiştir. 0-4 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı ve sadece yüzde 18,5'lik bir kısmını 31+ gündür aramakta olduğu görülmüştür. Açık işlerini karşılamakta zorlanan yaş grubu yüzde 56,1'lik oranla 90+ gündür eleman arayan 20-24 yaş grubudur.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	81,5%	13,0%	5,5%
5-9	59,0%	23,8%	17,2%
10-14	69,9%	5,5%	24,6%
15-19	68,2%	10,1%	21,6%
20-24	44,0%	0,0%	56,0%
25+	51,9%	0,0%	48,1%
Genel Toplam	**64,1%**	**11,0%**	**24,9%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en az zorlanılan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu olmuştur. Temininde en çok zorluk çekilen meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su ürünleri Çalışanları meslek grubudur.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	73,7%	15,8%	10,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	60,4%	10,5%	29,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	85,2%	11,9%	3,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	40,0%	60,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	86,1%	0,0%	13,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	45,8%	12,3%	41,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mens.	79,0%	18,0%	3,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	90,9%	3,6%	5,5%
Genel Toplam	64,1%	11,0%	24,9%

Kaynak: İPA 2015

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Sivas ilindeki işyerlerinin yüzde 31,1'i eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Sivas ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta kısmen sıkıntı çekmektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

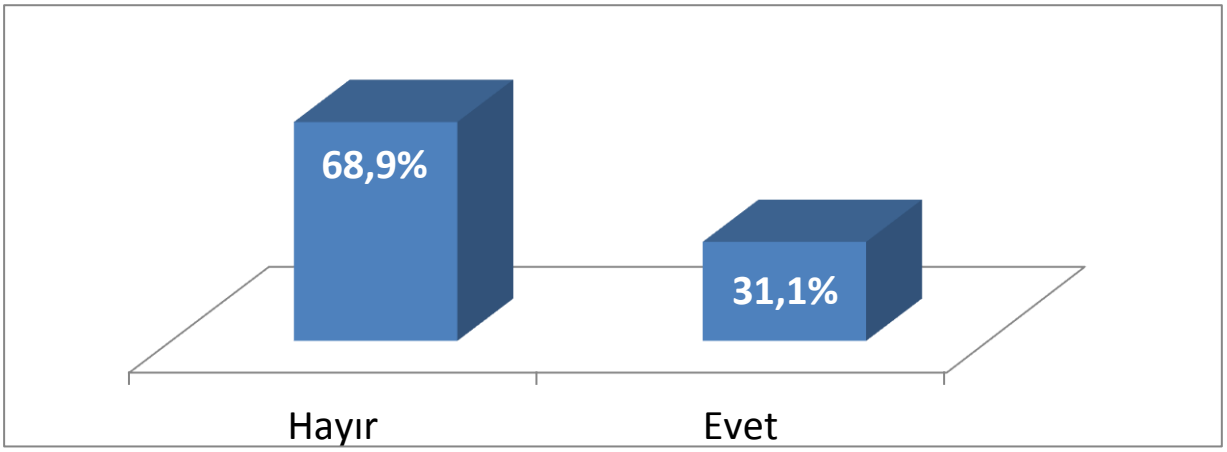

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 31,1'inin aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Sivas ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında kısmen bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Sivas ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İmalat ve İnşaat sektörleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. İmalat sektöründeki işyeri sayısının yüksek olmakla beraber bu sektörde temininde güçlük çekilen işyeri sayısının yüksek olması da dikkat çekmektedir.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Satır Etiketleri	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
İmalat	166	89	53,6%	154	69	45,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	32	12	37,5%	28	12	42,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	56	34	60,7%	52	22	42,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18	9	50,0%	18	7	38,9%
Toptan ve perakende ticaret;	273	112	41,0%	266	94	35,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	34	12	35,3%	25	8	32,0%
Eğitim	39	15	38,5%	36	10	27,8%
Bilgi ve iletişim	14	5	35,7%	9	2	22,2%
İnşaat	257	72	28,0%	217	44	20,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	42	7	16,7%	38	7	19,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	26	8	30,8%	22	4	18,2%
Ulaştırma ve depolama	53	13	24,5%	48	8	16,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklim. üret.ve dağ.	3	1	33,3%	3	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	0	0,0%	2	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	6	0	0,0%	6	0	0,0%
SİVAS	**1026**	**389**	**37,9%**	**925**	**288**	**31,1%**

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 101 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında azalış eksik işyeri sayısı ile paralellik göstermektedir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde

sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 25,9 oranında olan 101 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten her 4 işyerinden bir tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Sivas'taki işyerlerinin yüzde 37,9 unun eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 3 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 6,8 puanlık bir azalışla yüzde 31,1 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 25 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır.

Sektörlerdeki İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında Farklılaşmanın Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtım, Bilgi ve İletişim, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, İnşaat, Ulaştırma Ve Depolama, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde olduğu tespit edilmiştir.

Sivas'ta geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının üzerindedir.

Sivas'ta 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 957 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	27	19
Hizmet Ve Satış Elemanları	192	124
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	85	67
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	5
Profesyonel Meslek Mensupları	76	30
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	337	187
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensup.	72	33
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	164	55
Yöneticiler	1	0
Genel Toplam	957	521

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 35,2'lik pay ve 337 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 20'lik pay ve 192 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları ve yüzde 17,1'lik pay ve 164 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise kısmen benzer bir sıralama söz konusudur. Bu durum ildeki açık işlerin karşılanmasında temininde güçlük çekildiğini göstermektedir. Temininde güçlük çekilen eleman sayısının açık iş sayısından fazla olması açık işin araştırma döneminde, temininde güçlük çekilenlerin ise son bir yıl içerisindeki varlığının araştırılmasından kaynaklanmaktadır.

Sivas ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

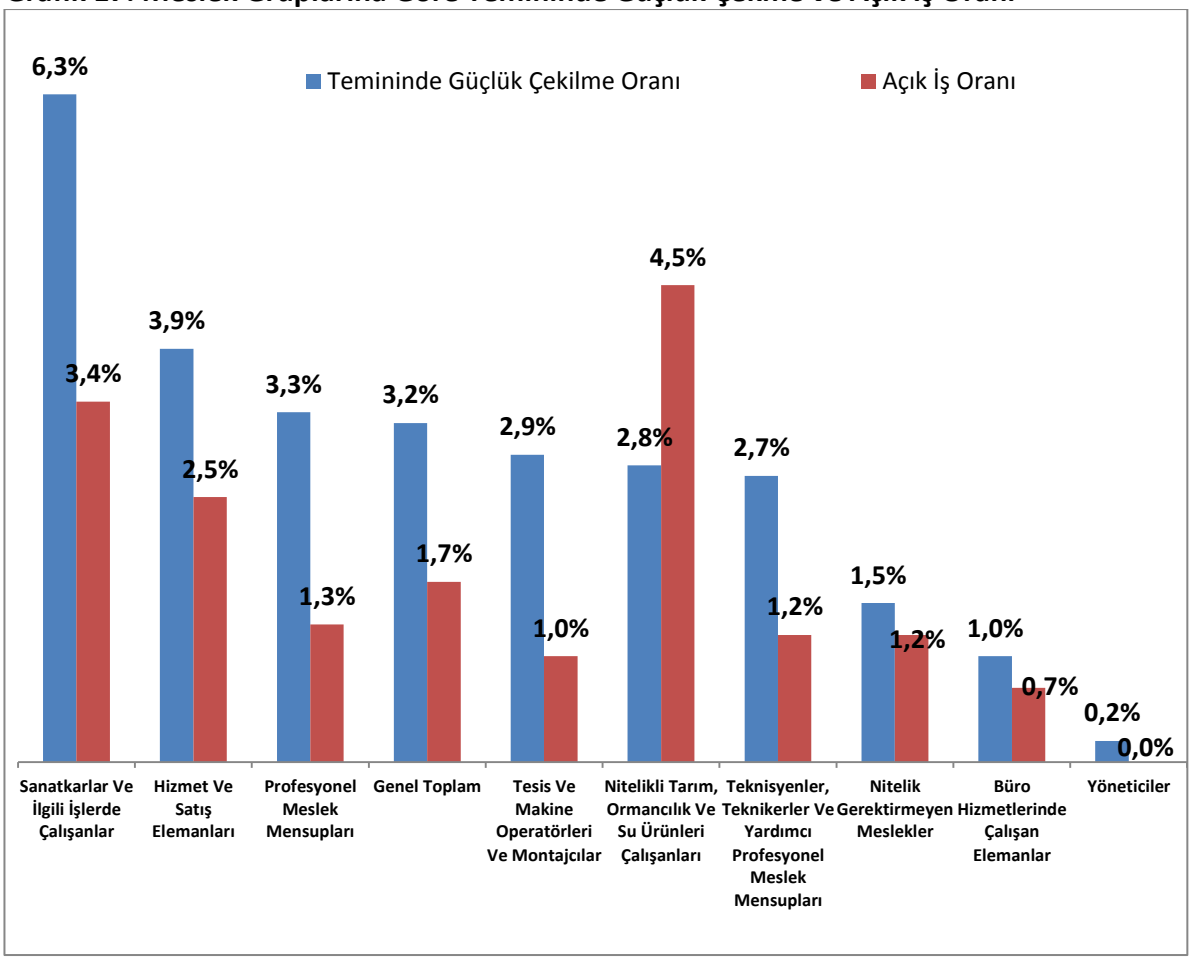

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Sivas'ta Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda çalışanların yüzde 6,3'ünün temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 5,1 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA'da sırayı yüzde 3,9 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu ve yüzde 3,3 ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları almaktadır.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Sivas'ta eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Mermer İşçisi	5,7%
Gaz Altı Kaynakçısı	3,1%
Kasiyer	3,0%
Aşçı	2,8%
Temizlik Görevlisi	2,6%
Makineci (Dikiş)	2,4%
Satış Danışmanı	2,3%
Reyon Görevlisi	2,2%
Engelli Bakım Elemanı	2,1%
Hemşire	2,0%
Diğer Meslekler	71,8%
Genel Toplam	100,00%

Kaynak: İPA 2015

Mermer işçisi mesleği yüzde 5,7'lik payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan ikinci meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 6 tanesi ortaktır. Mermer işçisi, gaz altı kaynakçısı, reyon görevlisi, satış danışmanı, kasiyer, aşçı meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisindedir. Bu meslekler Sivas işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

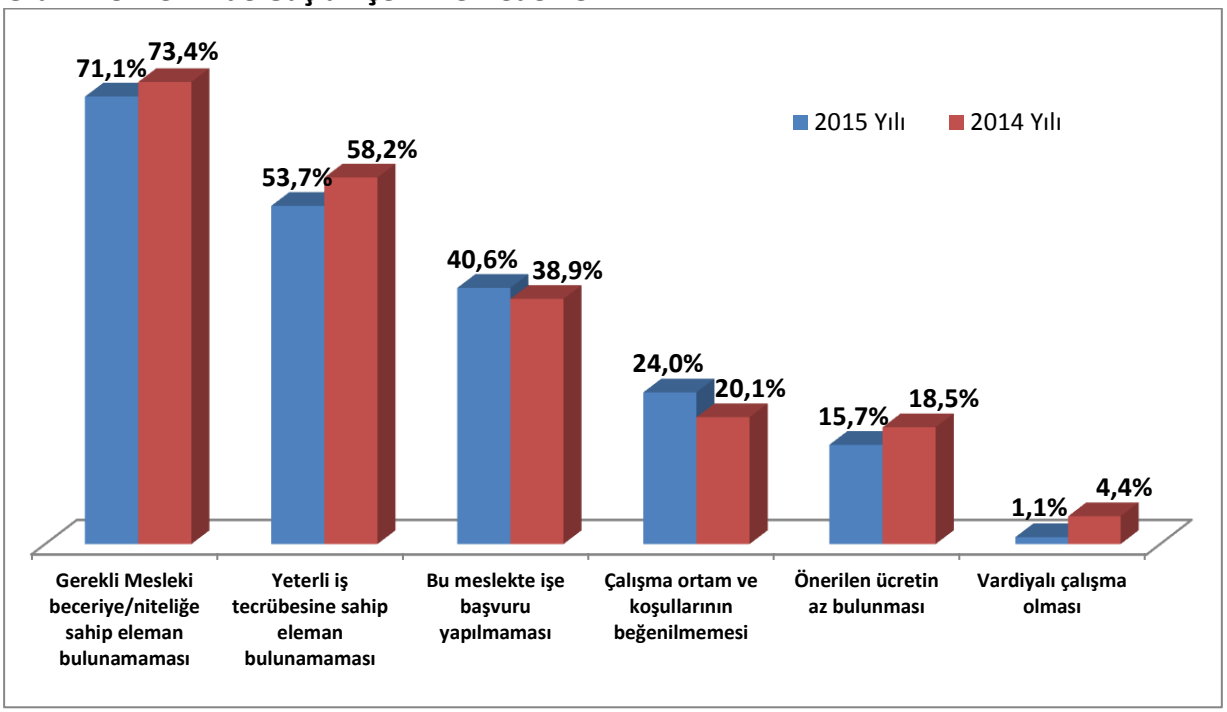

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında işverenler tarafından temininde güçlük çekilme nedeni olarak belirtilen Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, Önerilen Ücretin Az Bulunması, Vardiyalı Çalışma Olması nedenleri 2015 yılında azda olsa etkisini yitirmiştir. Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması ve Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi nedenleri 2015 yılında bir önceki yıla göre işverenlerce eleman teminin de daha fazla doldurulmuştur. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

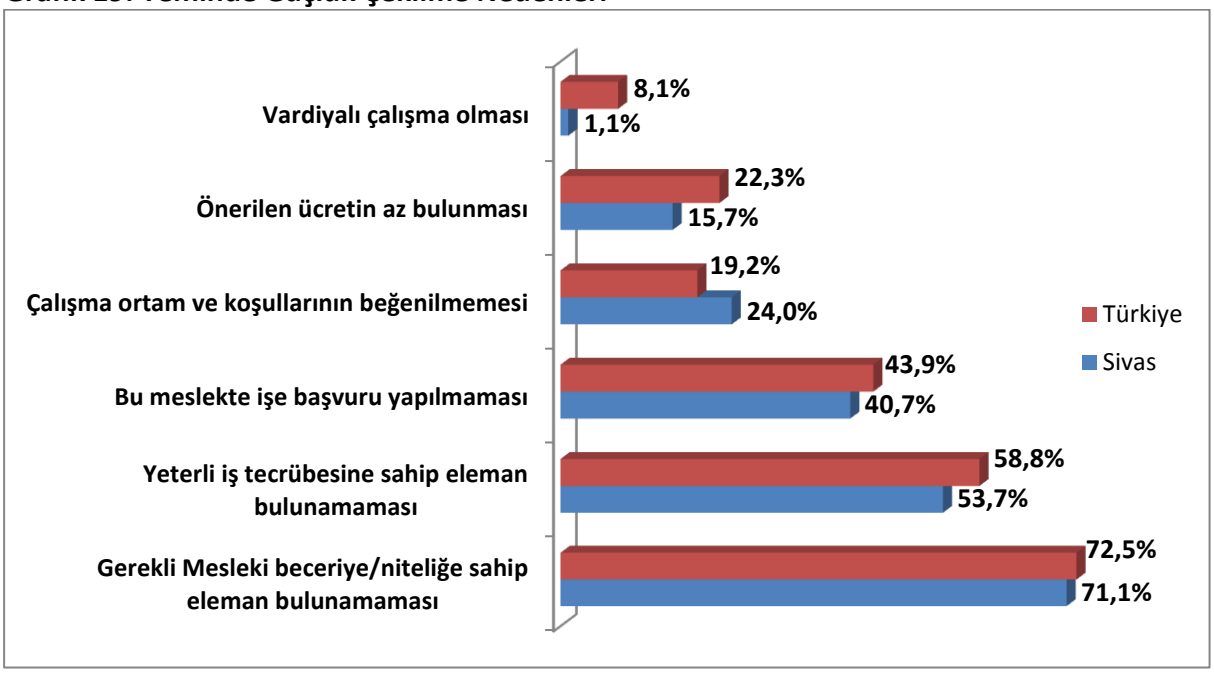

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Sivas ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Sivas'ta işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha düşük oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması", "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu Meslekte İş Başvurusu

Yapılmaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Sivas'ı Türkiye geneli sıralamasından ayıran bir neden vardır. Bu neden 7 puanlık farkla Vardiyalı Çalışmadır. Söz konusu neden de Sivas'taki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedeni işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedeni Sivas ili işverenlerinin Türkiye genelindeki işverenlere göre 4,8 puan daha yüksek oranda işaretlediklerini göstermektedir. Bu durum Sivas ilindeki çalışma koşullarının Türkiye geneline göre daha zor olduğunu göstermektedir. Nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; toptan ve perakende ticaret, imalat, inşaat ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni ilk sırada yer almaktadır. İdari ve destek hizmetleri faaliyetleri sektöründe ise temininde güçlük çekilme nedeni olarak "Önerilen Ücretin Az Olması" ilk sırada yer almaktadır. Toptan ve perakende ticaret, imalat, inşaat ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde sırayı "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni takip etmektedir. "Bu meslekte işe başvuru yapılmaması" temininde güçlük çekilme nedeni en fazla imalat sektörünü etkilerken "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" ise en fazla inşaat sektörünü etkilemektedir. "Vardiyalı Çalışma Yapılması" ise genel olarak bu dört sektör üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

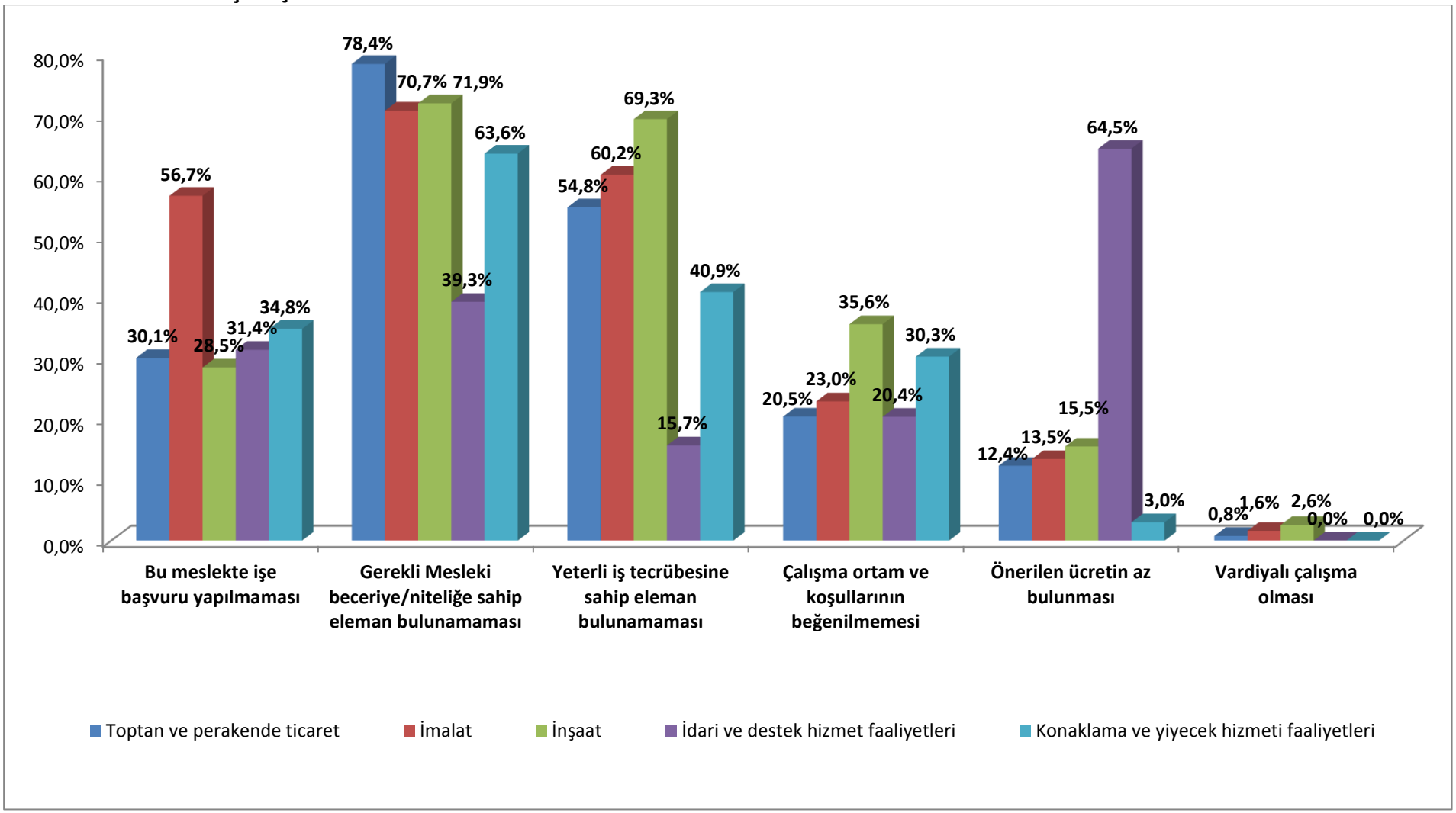

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Satır Etiketleri	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Mermer İşçisi	80,0%	38,2%	38,2%	61,8%	18,2%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	47,5%	73,4%	73,1%	6,7%	20,3%	0,0%
Kasiyer	21,8%	92,7%	32,8%	53,1%	7,4%	3,5%
Aşçı	22,6%	59,2%	48,4%	44,2%	14,8%	0,0%
Temizlik Görevlisi	0,0%	4,1%	0,0%	0,0%	95,9%	0,0%
Makineci (Dikiş)	8,7%	100,0%	26,1%	43,5%	21,7%	0,0%
Satış Danışmanı	4,5%	86,6%	50,9%	26,8%	0,0%	4,5%
Reyon Görevlisi	24,0%	80,7%	33,5%	52,2%	23,7%	0,0%
Engelli Bakım Elemanı	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hemşire	15,8%	84,2%	10,5%	5,3%	84,2%	0,0%
Beden İşçisi (İnşaat)	0,0%	37,1%	37,1%	62,9%	62,9%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	65,0%	70,8%	70,8%	11,7%	5,8%	0,0%
Matbaa İşçisi	73,4%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı	69,9%	77,4%	63,7%	22,6%	0,0%	0,0%
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Mont.	63,3%	100,0%	71,8%	21,1%	35,2%	14,1%
Elektrikçi (Genel)	45,6%	46,3%	61,1%	24,3%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	83,6%	8,0%	15,6%	8,4%	23,6%	0,0%
Sondaj İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	16,9%	100,0%	91,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Pazarlamacı	0,0%	41,9%	75,1%	0,0%	16,6%	0,0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Mermer işçisi mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi işe başvuru yapılmaması olarak yansımıştır. Bununla beraber Gaz altı kaynakçısı, Kasiyer, Aşçı, Makineci(Dikiş), Satış Danışmanı ve Reyon Görevlisi mesleklerinde eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Eleman Talebi	82,3%	61,8%
İEP	14,3%	6,0%
İşveren Danışmanlığı	83,8%	77,9%
KÇÖ	0,4%	0,0%
Kurs	2,0%	1,4%
Mevzuat Danışmanlığı	31,1%	22,4%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre tüm İŞKUR hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir.

İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet eleman talebidir. Bu durum işverenlerin çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük çektikleri işgücünün, İŞKUR tarafından temin edilmesi anlamına gelmektedir.

Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer bir hizmet ise Mevzuat Danışmanlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre Mevzuat Danışmanlığı hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir.

Sivas ilinde işyerlerinin yüzde 31,1'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 15,9'unda vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 39'u eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde Sivas İli ile aynı oranda yüzde 39'dur.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	**TGÇM Evet**	**TGÇM Hayır**	**Genel Toplam**
Madencilik ve taş ocakçılığı	4	5	9
İmalat	11	20	31
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	1	1
İnşaat	2	2	4
Toptan ve perakende ticaret;	23	33	56
Ulaştırma ve depolama	3	4	7
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11	12	23
Bilgi ve iletişim	0	1	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	0	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	9	9
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	2	4
Genel Toplam	**57**	**89**	**146**

Kaynak: İPA 2015

Sektörel olarak incelediğimizde ise; Bilgi Ve İletişim ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerindeki vardiyalı çalışan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmemektedir. Vardiyalı çalışma yapan Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründeki mevcut bir işyerinde eleman temininde güçlük çekilmektedir. Vardiyalı çalışan işyerlerinin yer aldığı sektörlere göre en yüksek oranda eleman temininde güçlük çekimi sırasıyla İnşaat, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Ulaştırma ve Depolama, İmalat sektörlerindedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

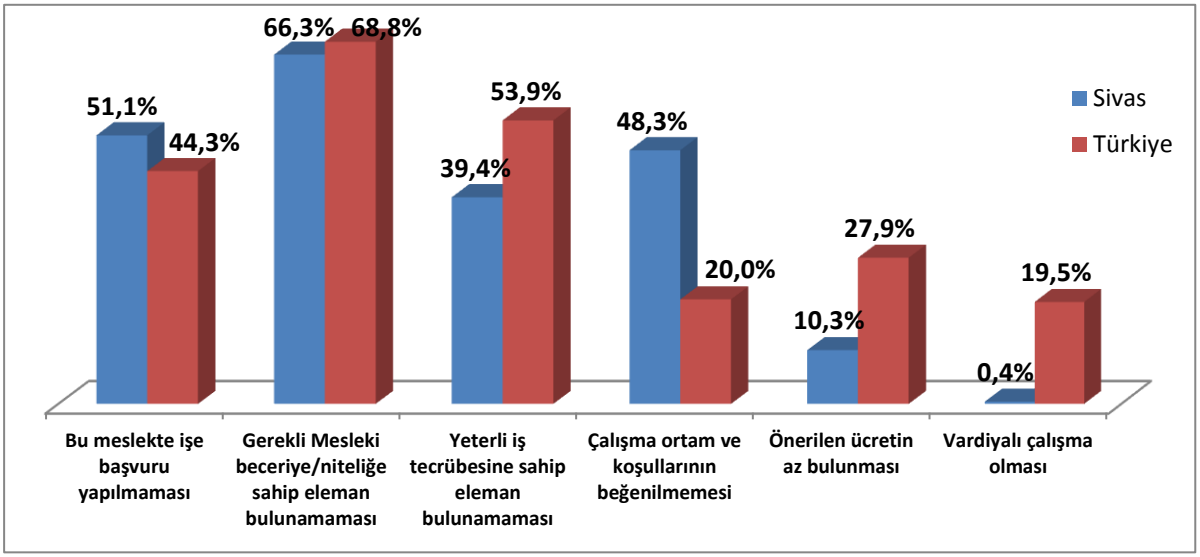

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Bu Meslekte İşe Başvurulmaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 19,5'tir. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir. Sivas ilinde vardiyalı çalışan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak çalışma ve ortam koşullarının beğenilmemesi üçüncü sırada gelmektedir.

Sivas ilinde işyerlerinin yüzde 31,1'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 5,3'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 53,1'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 34,9'dur.Bu durum Türkiye geneline göre Sivas İlindeki ihracat yapan işyerlerinin daha fazla eleman temininde güçlük çektiğini göstermektedir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	3	5
İmalat	16	18	34
İnşaat	1	1	2
Toptan ve perakende ticaret;	3	3	6
Ulaştırma ve depolama	1	0	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	1	1
Genel Toplam	26	23	49

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sivas'ta ihracat yapan işyerlerinden sadece Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir. En fazla ihracat yapan işyerine sahip İmalat sektöründeki ihracat yapan her iki işyerinden biri eleman temininde güçlük çekmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

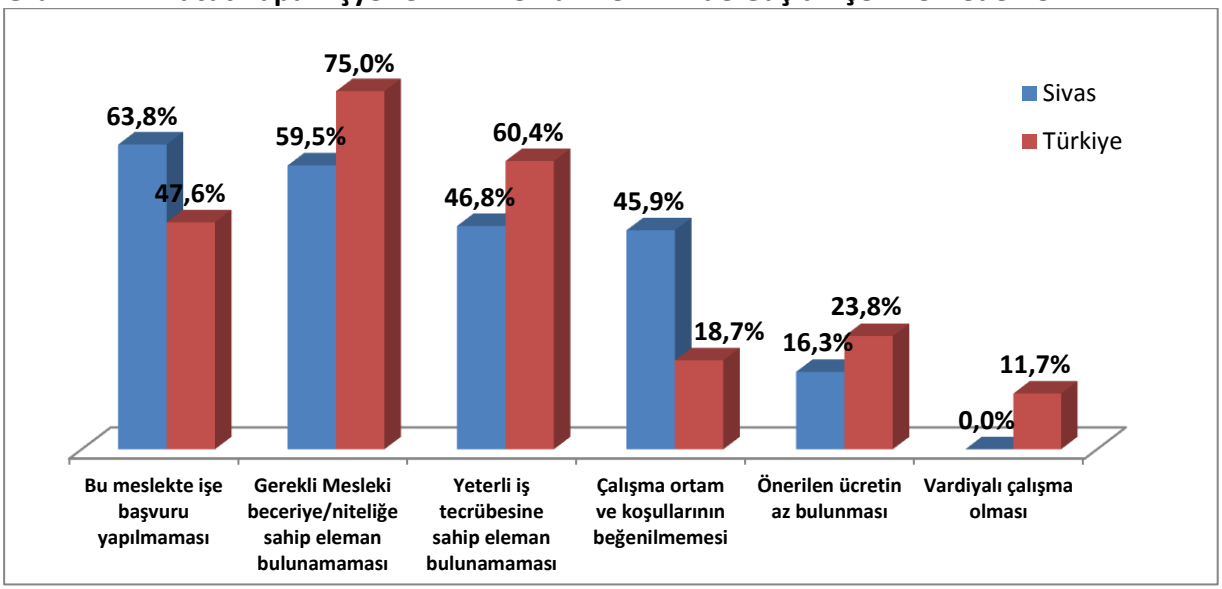

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Bu Meslekte İşe Başvurulmaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Sivas ili sıralaması farklılıklar arz etmektedir.

Sivas'ta işyerlerinin yüzde 31,1'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 6,9'unun part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 44,4'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	4	5
İmalat	2	2	4
İnşaat	3	4	8
Toptan ve perakende ticaret	5	5	10
Ulaştırma ve depolama	0	5	5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5	4	9
Bilgi ve iletişim	1	1	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	0	4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3	3	6
Eğitim	1	3	4
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	2	4
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	1	1
Diğer hizmet faaliyetleri	0	1	1
Genel Toplam	28	36	63

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sivas'ta Ulaştırma ve Depolama, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet faaliyetleri sektörleri dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir. Part-time çalışana sahip en fazla işyerinin yer aldığı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki her iki işyerinden biri eleman teminin de güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

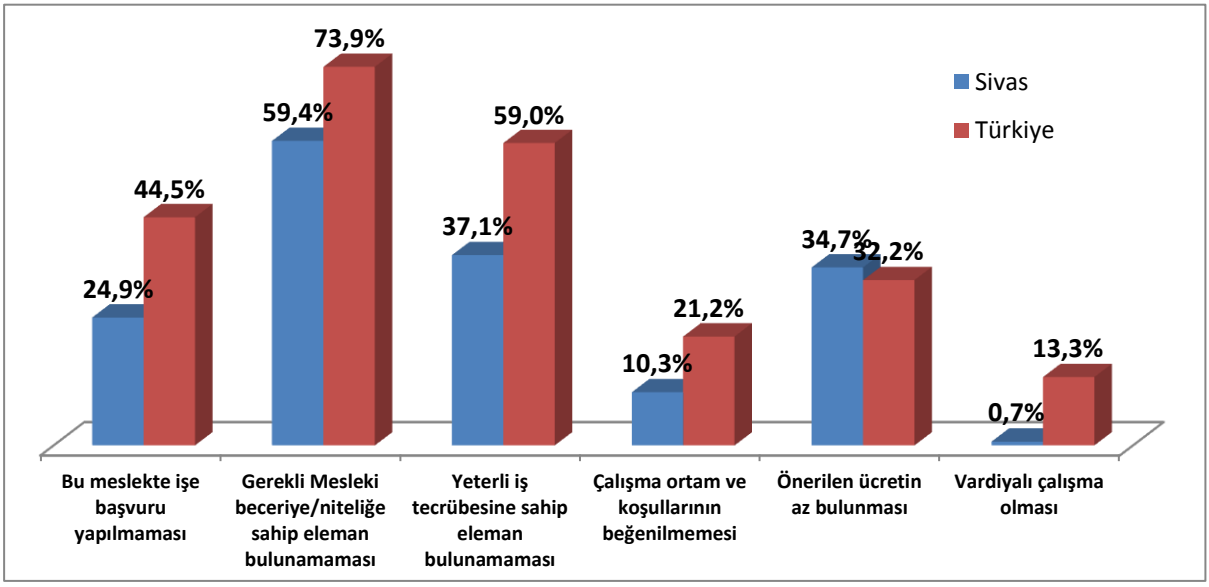

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Önerilen Ücretin Az Bulunması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Sivas ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Sivas ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Önerilen Ücretin Düşük Bulunması oranı Türkiye geneline oranından yüksektir.

İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış

gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	2,2%
İhracat Yapan İşyerleri	2,7%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	6,3%
Genel Toplam	4,3%

Kaynak: İPA 2015

Sivas'ta vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,2 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 2,7, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 6,3 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,3'tür. Part-time yapan işyerleri kapasitelerini yüksek oranda arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Sivas'ta orta ölçekte istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Sivas, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı beklenen sektör Eğitim ve Ulaştırma ve Depolama sektörleridir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece Eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmekte Sivas'ta Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor Sektörleri olmak üzere dört sektör geneldeki artış beklentisine rağmen herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Bunun yanı sıra Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü yüzde 12,6 oranında 40 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 10,2 bir oranla bu sektörü İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir ki burada da 105 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Net istihdam değişim oranın da il genelinde en yüksek oran olarak yüzde 9,4 ile üçüncü sırada yer alan İnşaat sektöründe çalışmanın uygulandığı dönemde mevsimsel şartların normale göre daha soğuk olması nedeniyle olumsuz yönde etkilenmiştir. Bu nedenle geleceğe dair daha pozitif bir bakış açısı oluşmuştur.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İmalat	264	3,6%
Toptan ve perakende ticaret	362	5,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	58	1,0%
İnşaat	327	9,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	55	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	70	4,9%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	105	10,2%
Eğitim	-2	-0,2%
Ulaştırma ve depolama	-10	-1,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıt.	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	40	12,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	8	2,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	11	7,9%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Genel Toplam	1288	4,3%

Kaynak: İPA 2015

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Sivas ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam	Net İstihdam Değişim
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	407	7,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	254	4,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	247	4,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	199	4,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	4	3,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	75	3,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	59	2,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Men.	35	1,3%
Yöneticiler	8	1,2%
Genel Toplam	1.288	4,30%

Kaynak: İPA 2015

Sivas'ta meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 407 kişilik istihdam artışı beklentisiyle Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu

meslek grubunu sırasıyla Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yine sıralamanın değişmediği ve yüzde 7,6 oranında Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanların ilk sırada olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Meslek Grubu için ise yüzde 4,4 ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yüzde 4,3 oranında ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

En düşük artışın beklendiği yöneticiler meslek grubunda ise 8 kişilik artış yüzde 1,2'lik bir dilime tekabül etmektedir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra Tesis ve Makine Operatörleri İle Hizmet ve Satış Elemanları gelmektedir.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Tünel Kalıpçı-İnşaat
Temizlik Görevlisi	Otobüs Kaptanı (Şoförü)
Makineci (Dikiş)	Sıvacı (Çimento Alçı)
Gaz Altı Kaynakçısı	Otobüs Muavini
Reyon Görevlisi	Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko)
Garson (Servis Elemanı)	Parke Döşeyicisi
Sıvacı	İnşaat Kalfası (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Sıhhi Tesisat Malzemeleri Satış Elemanı
Betonarme Demircisi	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Asfalt İşçisi	Metal Levha İşçisi
İnşaat Boyacısı/Boyacı	Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim
Büro Memuru (Genel)	Ambalajcı (El İle)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Türkçe Öğretmeni
Ağır Kamyon Şoförü	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde İnşaat sektörüne ait mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir. Bu durum inşaat sektörünün mevsimselliğini ve mevsimsel etkilerden etkilendiğini göstermektedir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek

amaçlanmaktadır. Toplam 184 farklı meslekte 1.523 kişilik istihdam artışı beklenirken, 36 farklı meslekte de 235 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler vardiyalı çalışma yapan ve vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerine göre değişiklik göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ve part-time çalışma yapılan işyerlerinde net istihdam değişimi olmamıştır. Bu durum bu işyerlerinde istihdam devinimin olmayacağı anlamına gelmektedir.

Tablo 57: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Temizlik Görevlisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Reyon Görevlisi
Garson (Servis Elemanı)
Mermer İşçisi
Kaya Kamyonu Operatörü
Madenci (Genel)
Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı
Unlu Mamüller Paketleme İşçisi
Ekmek Ustası
Kepçe Operatörü
Kasiyer

Kaynak: İPA 2015

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Tablo 58'te ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Sektörlere göre Sivas'taki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Sivas'taki işyerlerinin yaklaşık yüzde 41,6'sının geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Sivas'ta işyerlerinin yaklaşık yüzde 36,8'i istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Sivas ilinde her beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 1,9'u istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Sivas'taki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Sivas'ta en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 33,3 ile Bilgi ve İletişim sektörü iken en çok azalış Eğitim sektöründe yüzde 11,1 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinden derlenen verilere göre bu

sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir ve hatta hiçbir değişiklik olmayacağı yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Bunun yanı sıra yüzde 61,5 gibi bir oranda Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe, yüzde 66,7 Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	Fikrim Yok %	Değişmeyecek İşyerleri %
Madencilik ve taş ocakçılığı	8,0%	0,0%	44,0%	48,0%
İmalat	21,5%	1,3%	40,8%	36,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıt.	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnşaat	18,7%	2,5%	44,9%	33,9%
Toptan ve perakende ticaret	22,6%	1,1%	35,8%	40,4%
Ulaştırma ve depolama	14,6%	6,3%	31,3%	47,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19,2%	0,0%	61,5%	19,2%
Bilgi ve iletişim	33,3%	0,0%	44,4%	22,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	28,6%	0,0%	53,6%	17,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,7%	2,8%	52,9%	27,6%
Eğitim	11,1%	11,1%	36,1%	41,7%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	27,8%	0,0%	44,4%	27,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	60,0%	40,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	13,6%	0,0%	27,3%	59,1%
Genel Toplam	**19,7%**	**2,0%**	**41,4%**	**36,8%**

Kaynak: İPA 2015

Tablo 59'da Sivas ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı Bekleyen İşyeri %	İstihdam Azalışı Bekleyen İşyeri %	Değişmeyecek Olan İşyeri %	Fikrim Yok İşyeri%
İhracat Yapan İşyeri	24,7%	2,1%	38,9%	34,3%
Vardiya Yapan İşyeri	24,7%	2,0%	39,2%	34,1%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	18,0%	1,7%	47,9%	32,4%
Toplam İşyeri	**23,1%**	**2,0%**	**41,3%**	**33,8%**

Kaynak: İPA 2015

Sivas ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında benzer özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan, vardiya yapan ve kısmi çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak istihdam değişimi beklenmemektedir.

SONUÇ

1-İl işgücü piyasasının arz yönüne ait bilgilerin elde edilmesi için il düzeyinde hane halkı işgücü anketlerinin düzenlenmesi ve anket sonuçlarına göre derlenmesi gerekmektedir. Bu hedefin gerçekleşmesi ile il işgücü piyasasının arz yönü olan işgücüne katılma, istihdam ve işsizlik noktalarında değerli bilgiler elde edilmiş olacaktır. Bu bilgiler ışığında il işgücü piyasasının nitelik ve nicelik olarak problemleri tespit edilecek ve bu problemlerin çözümü noktasında gerekli olan politikaların oluşturulması ve uygulanması sağlanacaktır. Bu hedefin yerine getirilmesinde İl İstihdam ve Eğitim Kurumuna önemli görevler düşmektedir.

2-İl düzeyinde İŞKUR tarafından düzenli olarak her yıl gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması örneklemine 1-9 ölçekte işçi çalıştıran işyerlerinin ve tarım sektörünün de dâhil edilmesi gerekmektedir. Bu hedefin gerçekleşmesi ile il işgücü piyasasının talep yönüne dair istatistiki anlamada daha gerçekçi bilgiler elde edilmiş olacaktır. Bu bilgiler ışığında işverenler, çalışanlar, açık iş, net istihdam değişimi ve temininde güçlük çekilen mesleklere göre il işgücü piyasasının talep yönüne dair problemlerin tespiti ve problemlerin çözümü noktasında gerekli politikaların oluşturulması ve uygulanması sağlanacaktır. Bu hedefin yerine getirilmesinde İŞKUR'a önemli görevler düşmektedir.

3-İl işgücü piyasasının arz ve talep yönüne dair bilimsel bilgilerin elde edilmesi ile bu bilgelerin analiz edilmesi, raporlanması ve akabinde bu bilgiler ışığında gerekli olan istihdam politikalarının oluşturulması noktasında ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve ilgili birimlerinde yer alacağı bir birimin oluşturulması gerekmektedir. Bu birimin oluşturulmasında İl İstihdam ve Eğitim Kurumuna önemli görevler düşmektedir.

4-İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları İŞKUR tarafından detaylı bir şekilde tetkik edilmeli ve İŞKUR hizmetlerinin araştırma sonuçları temel alınarak şekillendirilmesi gerekmektedir. İŞKUR Kurumsal Danışmanlık Hizmetleri, İş Danışmanlığı Hizmetleri, Meslek Danışmanlığı Hizmetleri ve Aktif İşgücü Yetiştirme Hizmetlerinde İPTA sonuçlarının kullanılması ile istihdamın arttırılması ve işsizliğin azaltılması noktasında önem arz etmektedir. Aksi durumda araştırma sonuçlarının atıl duruma düşeceği, kamu hizmetlerinin israf edileceği ve İŞKUR hizmetlerinin bilimsellikten uzak ve hakkaniyetli şekilde kullanılmayacağı gerçeğinin kaçınılmaz olduğu ortaya çıkacaktır.

5- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarının ilimiz Üniversitesi akademisyenleri, öğrencileri, sivil toplum kuruluşları ve ilgili diğer tüm paydaşların hizmetine sunulması, değerlendirilmesi ve bilimsel çıktıların elde edilmesi önem arz etmektedir.

6- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına her geçen yıl gerekli önemin verilmesi, geliştirilmesi ve il işgücü piyasasının hizmetine sunulması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

İŞKUR, 2014 İşgücü Piyasası Araştırma Raporu

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ ➡ Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460

KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri

arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ssizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	25	1832	16	22	55	0,9%	3,0%
İmalat	154	7372	178	254	264	2,4%	4,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	3	638	0	0	0	0,0%	0,0%
İnşaat	217	3474	43	170	327	1,2%	9,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	266	6213	195	260	362	3,0%	5,8%
Ulaştırma ve Depolama	48	698	8	23	-10	1,1%	-1,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	52	1437	45	66	70	3,0%	4,9%
Bilgi ve İletişim	9	140	5	4	11	3,4%	7,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	2	94	0	0	0	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	11	0	0	0	0,0%	0,0%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	28	317	11	33	40	3,4%	12,6%
İdari ve Destek Hizmetleri	38	5556	10	68	58	0,2%	1,0%
Eğitim	36	999	6	16	-2	0,6%	-0,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	18	1032	1	31	105	0,1%	10,2%
Kültür, Sanat ve Spor	6	204	0	0	0	0,0%	0,0%
Diğer Hizmetler	22	274	5	10	8	1,8%	2,9%
Genel Toplam	**925**	**30290**	**521**	**957**	**1288**	**1,7%**	**4,3%**

EK:5 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli hem de il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Sivas ilinde 53 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 36 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 36 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Sivas ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 36 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin yaklaşık yüzde 30'u Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe hizmet vermektedir.

Tablo 60 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret	11	43	3	46
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	15	4	19
İnşaat	4	14	0	14
Diğer hizmet faaliyetleri	4	7	4	11
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3	4	2	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	5	0	5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	3	1	4
Ulaştırma ve depolama	2	1	1	2
Eğitim	1	11	6	17
İmalat	1	11	0	11
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	1	0	1
Toplam	36	115	21	136

Kaynak: İPA 2015

Söz konusu işyerlerinde toplam 136 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yaklaşık yüzde 15'ü kadın, yüzde 85'si erkektir. En fazla işyeri ve en fazla çalışan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

36 işyerinden 5 tanesinde 9 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık iş olan meslekler ise Beden İşçisi (Genel), İş Makineleri Operatörü, Laborant (Çimento/X-Ray Operatörü), Ahırcı (Hayvan Bakan Ve Ahırları Temizleyen) -Karma Çiftçilik (Bitkisel Üretim Ve Hayvan Yetiştiriciliği), Temizlik Görevlisidir.

Toplamda 27 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde en fazla güçlük çekilen meslekler sırasıyla Karton Pres Operatörü, Yüksek Gerilim Trafo Merkezi İşletme Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Granül İmal İşçisi, Elektronik Teknisyeni, Beton Santral Operatörü, Kasap, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Pişirici (Ekmek), Acil Tıp Teknisyeni, Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller, Teknik Servis Elemanı, Hamurkar, Pazarlamacı, Mermerit Montaj İşçisidir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 74,1 oranında Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yüzde 48,1 oranında Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, yüzde 40,7 oranında Bu meslekte işe başvuru yapılmaması, yüzde 14,8 oranında Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesidir. Önerilen ücretin az bulunması, Vardiyalı çalışma olması teminde güçlük çekme nedeni olarak gösterilmemektedir.

Sivas ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 26,5 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 2 İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı
KASAP	15
BETON SANTRAL OPERATÖRÜ	8
GRANÜL İMAL İŞÇİSİ	3
ÖN MUHASEBECİ	2
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	2
MUHASEBE MESLEK ELEMANI	1
ACİL TIP TEKNİSYENİ	1
SEKRETER	1
GİYİM VE GİYİM AKSESUARLARI SATIŞ ELEMANI	1
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1
İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI (AZ TEHLİKELİ SINIF-C)	1

Kaynak: İPA 2015

İstihdam atışı verilen mesleklerle ait toplamda 36 kişilik bir istihdam artışı olduğu belirtilmiştir. Sivas iline ait çalışma yapılan 36 işyerinden hiçbirisi istihdam azalışı belirtilmemiştir